

ELOFIZETÉS.

NBLYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre — ... 36 kor.
Fél évre — ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyiltéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vautak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Résvány-
Társaság.

Jánosfőherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, június 27.

A csehek.

A csehek válaszolni próbálnak Georgi Landwehr-miniszter leleplezésére és azzal a vakmerőséggel, amelylyel fellépni szoktak, követelik, hogy Georgi adja ki nekik a vádak részletes anyagát, mert ők azokat meg akarják vizsgálni és eleve tiltakoznak az ellenük emelt vádak ellen, mint amelyek alkalmasak arra, hogy „megnehezítsék a helyzetet.”

Megnehezítsék a helyzetet? Hát azt jobban megnehezíteni, ahogyan az osztrák parlamentben vitézkedő csehek megnehezítették, jobban már igazán nem lehet. Miattuk bukott meg az a tiszteletreméltó kísérlet, amely parlamentáris kormányt akart adni Ausztriának. Nekik nem kellett a parlament, ők nem tanultak a háborúból semmit, vakmerőségük nem csökkent, hazafiságuk nem növekedett, ők még azt sem akarták észrevenni, sem honorálni, hogy Ausztria cseh származású miniszterelnököt kapott, ők magukévé tették az osztrák parlamentben az entente hadicéljait, magyar területeket követeltek Csehországnak, szóval: a parlament harcterén és a cseh szó fegyverével vitézül és bátran küzdöttek.

Ma azonban a harctereken kell inkább harcolni. Ezt a harcot a csehek helyett elvégzik a magyarok és németek. Jól végzik el. Annyira jól, hogy a csehek úgy érezték, miként Georgi leleplezései igazolják, hogy az ő jelenlétük a harctéren egészen felesleges. Megadták magukat, átsétáltak az ellenséghez és annak a fegyverét, felragadva jönnek ellenünk. Arulást követtek el és megbízhatlanok voltak a véres világháború során. Jutalmul ezért kaptak egy cseh miniszterelnököt, kaptak magukkal szemben konciliáns magatartást, úgy, hogy újabb terjeszkedést remélhettek. Am ez kevés volt nekik. Mert a világháborúban elkövetett gyalázatosságukért nem érte őket elég szigorú, elég kegyetlen megtorlás és mert titokban maradt, amit csináltak, nem kerültek ki a sajtó pellengéjére, azt hitték, hogy ők azok, akiknek minden szabad.

Honárlás a harctereken és nemzeti követelések az osztrák parlamentben, cseh légiók az entente hadseregeiben és magyar vármegyék csatolása Csehországhoz: ez mégis egy kicsit sok volt, sok volt még Ausztriának is.

Most jön Ausztria nyakába egy hivatalnok-miniszterium és a cseh képviselők, akik nem értették meg a

kor intő szavát, megszerezték nemzetüknek a jól megérdemelt megtorlást, a kipellengérezést, a kikötetést a világ szégyenoszlopához.

Guttman báró választásának kulisszatitkai.

(A képviselőház ülése.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Ház mai ülésén folytatták az indemnitás tárgyalását. Ma még kevesebb érdeklődés mutatkozott a folyosókon, mint tegnap. A baloldali és a jobboldali folyosók különben csak féltizenegy óra felé kezdtek benépesülni. Már korán reggel bent volt a Házban Esterházy Móric gróf miniszterelnök, aki Ugron Gábor belügyminiszterrel és Pallavicini György örög miniszterelnökségi államtitkárral tárgyalat hosszasan.

Az ülést Szász Károly alelnök féltizenegy óra után nyitja meg. Bejelenti, hogy Persián Adám hírlapíró Hegedüs Lóránt képviselő ellen összeférhetetlenségi bejelentést tett.

Ezután áttért a Ház a napirendre, az indemnitás tárgyalására.

Az első szónok Ábrahám Dezső:

Ábrahám Dezső védekezik.

— Miskolczi képviselő tegnap szóvá tette az én katonaságom kérdését. Konstatálni kívánom, hogy a Háznak nincs hat tagja, mert olyan lelkismeretesen teljesítette katonai kötelezettségét, mint én. Van egy másik kérdés is: az oláhfalusi választás kérdése.

Kállay Tamás: Arra vagyok kíváncsi.

Ábrahám Dezső: Egy budapesti napilapnak erre vonatkozó cikkét nyilatkozatban kelőleg visszautasította. Van egy személyi és egy anyagi kérdés, a személyi a képviselő urra és én rá vonatkozik. Megállapítom, hogy tizenkét év óta vagyok képviselő és üres zsebekkel, meg nem tört becsülettel működöm ezen a pályán. Igazán furcsa Pál Alfréd képviselő szerepe.

Eitner Zsigmond: Napidíjért harcolt, mint polgári biztos.

Ábrahám Dezső: Zubrecki képviselő ur a tulsó oldalról engem megtámadott. Kérdésem: odáig súlyodt a munkapárt, hogy gyanúsításokból él? Visszautasítja az inszinuációt oda, a honnan származott. Ami a választás anyagi részét illeti, konstatalhatja, hogy semmiféle paktum sem köti őket. Hogy miért lett Guttman Henrik a kerület képviselője és nem a munkapárt jelöltje? Valószínűleg azért, mert a változott kormányval változott helyzet is állott elő. A miniszterelnök ur és a belügyminiszter a lehető legkorrektebbül jártak el. A választás napján délelőtt nyolc órákor ellenben az ellenjelölt nem volt sehol. Az ellenjelölt urnak csak nyolc ajánlója volt.

Kállay Tamás: Kérem, nyolevan választó közül könnyű úgy intézkedni, hogy ne maradjon tizenhárom.

Beck Lejos: Az elmúlt időkben Dániel Gábor is így járta a kerületet. (Kállay Tamás felé kiált): On is ott volt!

Kállay Tamás: Onnol voltam ott és benünket onnan hazavittek. Ugyanaz az eset történt most is.

Ábrahám Dezső áttér az indemnitásra. A munkapárt nem szavazza meg a kormányt az indemnitást hat hónapra, hanem csak négyre. Igaz, hogy mi még annyit sem adtunk meg, de ne játszunk a bizalmi kérdésekkel.

Onök megtagadták a fizetésrendezést a köztisztviselőktől. (Felkiáltások a munkapárton: Nem tagadtuk meg!)

Azt mondják, hogy végzetes felelősség terheli a kormányt a Ház feloszlásáért. Azt kérdem, azé-e a felelősség, aki egy becsületes program megvalósításáért él ezzel az eszközzel, vagy aki a kormányt erre kényszeríti. Tisza István képviselő egészen mást csinál, mint amit Tisza István miniszterelnök. Amikor miniszterelnök volt, nem fejezte ki a román kérdésben azokat az aggodalmakat, mint most. A mikor miniszterelnök volt, ő ellenezte a legélesebben, amikor az ellenzék a csehek és a románok magatartását szóvá akarta tenni.

Tisza a választójogtól a munkapártot félti és most egy novelláris módosítást ajánl, amely kielégítene az ipari munkásokat, de nem elégíti ki a többi népet. Ez a kormány nem becsapásra alakult, hanem a becsületes választójog megalkotására.

Pál Alfréd félreértett szavai helyreigazítása címen kért szót és a következőket mondja: Ábrahám Dezső képviselő ur kállele minőségben lehetett fenn Oláhfalun. Vagy mint a Ház és a függetlenségi párt tagja és ha mint ilyen volt lenni, akkor megszegte a paktumot, vagy pedig mint ügyvéd, akkor pedig teljes joggal kérdezhetette, hogy ügyvédi tevékenysége címen mennyi honoráriumot kapott?

Az eredendő ellentétek kormánya.

A következő szónok Deák Béla munkapárti képviselő megszavazza az indemnitást, de bizalmatlanságát fejezi ki az új kormány iránt, mert eredendő ellentétekből van összeállítva. Bírálja a miniszterelnök programját és a pénzügyminiszter tegnapi beszédét. (Deák beszéde közben bejön a terembe Tisza István gróf nagy aktatáskával a kezében és elfoglalja a helyét a középső padsor sarkán.) A választójog kiterjesztése ellen beszél és hangsúlyozza, hogy a munkapárt választójogi törvénye elegendő jogkiterjesztés volt.

(A következő szónok Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter aki nek beszédéről külön cikkben számolunk be.)

Szász Pál személyes megtámadtatás címen kér szót. Vázsonyi politikai frázisokat és vérvádat hangoztatott, amellyel mellékvágányra vitte a kérdést.

Pongrácz János gróf: Az országnak szégyene ez a miniszterség. (Elnök rendreutasítja a szót.)

Pongrácz János gróf: Nem csodálkozik azon, hogy miképpen honorálja Vázsonyi azokat a szolgálatokat, amelyeket becsülettel teljesítettek a fronton.

Molnár János: A néppárt nevében megszavazza az indemnitást és a kormány iránt bizalommal van.

Rakovszky Iván: Bizalmatlan a kormány iránt. Elismeri ugyan a miniszterelnök egyéni kiválóságait, de annál jobban csodálkozik azon a módon, amellyel kormányát megalakította. Helyesli, hogy a választójog kérdésében végre tisztázták mit értenek általános választójog alatt. A nemzetiségi veszedelmet nem lehet kerületi becsülettel elkerülni.

A délutáni ülés.

Két óraker az elnök, Simontsits Elemér 4 óráig fölfüggeszti az ülést. A megnyitás után negyed 5-kor Bakovszky Iván folytatta beszédét. A választójog radikális megoldását veszedelmnek tartja, nem szabad oly választójogot behozni, amelyhez csak a legkisebb gyanu is fér, hogy a magyarságnak ártalmára lehet. Ha a radikalizmus lokomotív, amely mindent legázol, a magyar róna viszont olyan földrengést rendezhet, amelyben összedől a lokomotív is. Nem fogadja el a kormány javaslatait, és az indemnitást csak négy hónapra szavazza meg.

Mihályi Tivadar: A román nemzetiségi párt nevében megvédi Pop Csicsót Tisza támadásaival szemben és visszautasítja az erdélyi román intelligenciára mondott vádakat. Az indemnitást elfogadja.

Mihályi Tivadar ezután kijelentette, hogy minden polémiát kerülni akar Tisza István gróf megjegyzéseivel szemben. Csakis tényekre akar hivatkozni, hogy a közvélemény ítéletet tudjon alkotni. Tisza István grófnak leghevesebb támadása Pop C. István képviselő ellen irányult. A volt miniszterelnök azt mondta, hogy Pop C. István volt a vezetője a Romanul című aradi újságnak. Pop C. István ezzel szemben soha életében nem volt újságíró. A Romanullal semmiféle viszonyban nem állott és így természetesen nem lehet felelőssé tenni a Romanul működéséért. A Romanult egy cikk miatt tiltották be.

Ő látta az aktákat és a cikk inkriminált részeit, melyek néhány mondatból állannak és erre alapították a vádakat. Olyan módon, ahogyan ezt a cikket inkriminálták, minden egyes cikket fölre lehet magyarázni, mert ennek az inkriminált cikknek semmiféle államellenes tendenciája nem volt. A magyar lapok a háboru alatt sokkal nagyobb dolgokat irtak meg. Goldis László a lap főszerkesztője egy levélben, amely az iratoknál van, be akarta bizonyítani, hogy mindig a törvény álláspontján állott és hazafiasságához semmiféle kétség nem férhet. Ennek ellenére Tisza és a betűgy-miniszter nem engedték meg a lap újból való megjelenését. Ugyilászik Tisza István gróf ur betegségben szenved — mondta Mihályi — még pedig családi betegségben és nem tud megbocsájtani Pop C. Istvánnak, mert ez nem írta alá a lojalitási nyilatkozatot. Tisza István gróf valószínűleg nagyon sajnálja, hogy ezért nem léphet fel bűnvádi uton Pop C. István ellen. Ő — a szülő — aláírta a nyilatkozatot, amikor őt is felszólították. Hogy Pop C. István nem írta alá, ennek csakis a rövid idő az oka, amely a felszólítás után rendelkezésére állott. Ő maga is kijelentette, amikor a nyilatkozat aláírására szólították, hogy a román katonaság hazafias magatartásának tudatában nem szükséges újabb demonstráció. Ha valaki azonban nem engedi magát terrorizálni, akkor még nem kell ellene olyan vádakat emelni, mint azt Tisza István gróf ur tegnap tette. Pop 1916. szeptemberében, a román háboru kitörése után a nemzetiségi párt nevében hosszabb nyilatkozatot tett, amelyben a hazai románok tántoríthatatlan hűségének adott kifejezést a hazával és a trónnal szemben. Nem lehet tehát egy pártot és egy pártnak vezető tagját olyan módon vádolni, ahogyan ez tegnap történt. Különösen ma, amikor a gyanúsítások annyira gyakoriak. Ép ilyen jogosulatlan volt. Tiszának szigorú fellépése Serbán Miklós ellen. Ő nem tartozik a párthoz. De azért mégis védelmébe kell venni Tisza István gróf támadásaival szemben. Vissza kell utasítani a román intelligencia ellen intézett támadásokat is. A nemzetiségi párt politikai programja ismeretes. Tisza elődei és maga Tisza is tárgyalásokat folytatott a párttal. Tárgyalt a párttal Lukács László is

de sajnos, ezek a tárgyalások nem vezettek sikerre. Nagy szerencse lenni azonban, ha most végre megoldanak a nemzetiségi programot. Velünk azonban csak labdázni akarnak. Igazi demokrácia Magyarországon a nemzetiségi kérdés megoldása nélkül lehetetlen. Senki nem akarja Magyarország területiális integritását megtámadni. Csak szabad politikai, kulturális és gazdasági fejlődésünket akarjuk biztosítani. Csodáljuk az új kormány bátorságát, ha a valódi demokráciát hozza. Ebben az esetben üdvözölni fogjuk, elnére annak, hogy programja több pontban eltér a mi felfogásainktól. Nem szavazunk azonban neki bizalmat, az úgy sem használ neki, mert a többség ugyanis igyekszik a kormányt kompromittálni. Magatartásunk a háboru alatt általánosságban méltánylást kelt és mégis üldözéseknek vagyunk és voltunk kitéve. Elfogadjuk az indemnitási javaslatot, mert ebben bizalommal vagyunk a kormány iránt és mert meg akarjuk adni a kormánynak mindazt, ami a háboru sikeres befejezéséhez szükséges.

Richter János: Támadja Vázsonyit, aki mint képviselő a Házban a Kuriát csúnyán megtámadta. Követeli, hogy mint igazságügy-miniszter tegye ezt jóvá. A munkapárt működését nemzeti szempontból kiválónak jellemzi. Beszél az új választások ellen. A javaslatot nem fogadja el.

Beck Lajos: A háboru pénzügyi terheiről beszél. A hatodik hadikölésőt a volt kormány bocsátotta ki, de nem gondoskodott a kamatok fedezéséről. A munkapárt azért nem adja meg a hat hónapi indemnitást, mert az új kormány nem mutatja ki a fedezetét. Szociális alkotásokra kell áldoznunk, nem pedig olyan takarékosságot folytatnunk, amelyet Hegedüs előadó ajánlott. Hosszasan beszél a többtermelés szükségességéről. A javaslatot elfogadja.

Desbordes Ernő: A választójog kérdésében Apponyival polemizál és megindokolja bizalmatlanságát a kormány iránt. A miniszterelnök ultimátumot küldött a pártnak, hogy vagy elfogadja a választójogot, vagy fölösztatja a Házat. Holott az új választásokkal járó sok rosszat csak akkor szabadna — a kormánynak fölhídeznie, ha a parlament megtagadná az országos szükségleteket, vagy nem volna munkaképes. Jelenleg egyik eset sem áll fönn. Hosszasan beszél a választások tisztaságáról.

A ülés 8 óraker ért véget.

VAROS ES MEGYE.**Fa és koks Aradnak.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A városi tanács ma délelőtt 10 óraker ülést tartott Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Lócs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok javaslatára a tanács elhatározta, hogy két cégtől 400 vagon tűzifát szerez be a város közönségének tűzifa szükséglete ellátására. Miután ennél a csekély mennyiségnél több fát nem lehet kapni, ezt nem adják ki a kereskedőknek, hanem a város saját rezsijében fogja a közönségnek szétosztani. Arat és az eladási feltételeket egyelőre még nem állapították meg. Ugyancsak elhatározta a városi tanács mai ülésén, hogy a tisztviselők részére, lakásuk arányában, szobáikint három méterenként koksot fog kiutalni.

A Neuman-féle fertőző gyermekkórútnak tüdőbeteg katona részére való átengedése iránt a városi tanács intézkedett. Megbizta mai üléséből kifolyólag Nachtnebel Odón főmérnököt és Pozsgay drt, hogy a kórházat leltár mellett adják át. Egyttal értesítette az országos hadigondozó intézetet, hogy küldöttjei az átvételnél megjelenhessenek.

A VI. HADIKÖLCSON eredményének nem szabad a korábbiak sikere mögött maradnia

LEGUJABB.

Reggel 3 óraker érkezett

Nagy földrengés Olaszországban. — Venizelosz lesz a kormányzó.

Bécs. Pola és Temesvár földrengést jelző készülékei távoli erős földrengést jeleznek.

Lugano. Az Etna kráteréből hatalmas földrengés által kísérve, léva tört elő. Remélik, hogy a kitörés rövid idő alatt meg fog szünni.

Madrid. A Reuter ügynökség jelentti: A minisztertanács elhatározta, hogy az alkotmánybiztosítókat fölfüggeszti.

Amsterdam. A Times jelenti Atacából: Vasárnap a franciák a Stadion és Stateion környékét és a város külső pontjait megszállották. Az ideiglenes kormány Pireusba költözött át.

Milano. A Secolo jelenti Athénből: A hét folyamán általános amnesztiát fognak kibocsátani a Venizelisztnak. Venizelosz személyesen veszi át a kormányzást.

A politika eseményeiből.

(Államtitkárok és főispánok. — Polónyi v. b. t. t. — Kibekülés Vázsonyival. — A tisztviselők fizetésjavítása. — A delegációk.)

• **Budapestről telefonálja tudósítónk:** Palavicni György örgróf, államtitkár, a főispáni kinevezések dolgában egy újságírónak kijelentette, hogy a főispáni kinevezések egyrészt legközelebb már publikálni is fogják. A vármegyei törvényhatóságokban és a városoknál körülbelül 70 főispáni állás kerül betöltésre. Az ülésszakot berekesztik az indemnitás és a horvát pénzügyi egyezmény elintézése után, tehát ez valószínűleg még a hét folyamán megtörténik.

Egyik fővárosi estilap beavatott helyről közli, hogy Polónyi Gézát őfelsége legközelebb valószínű belső titkos tanácsossá nevezi ki. Polónyi Gézát azok az események, melyek a kormányválság alatt történtek, elkedvetlenítették és nem is csinál titkot belőle, hogy melőzöttnek érzi magát. Barátai csittítani kezdték és igyekeztek szorosabbá fűzni azokat a szálatokat, amelyek közle és az új kormány között vannak. Legnagyobb akadály Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter volt, Polónyinak régi ellenlábasa a demokrata vezér, most azonban megtörtént a kibekülés Károlyi gróf lakásán. Polónyi nem áll utjába a demokratikus átalakulásnak és az általános választójognak, így tehát szent a béke.

• **Budapestről telefonálja tudósítónk:** Az indemnitási törvény még tárgyalás alatt áll, de a Ház hangulatából már meg lehet állapítani, hogy a kormánynak a tisztviselők fizetés megjavítására tett intézkedései július elsejéig törvényerőre fognak emelkedni. Erre való tekintettel lázas előkészületek folynak a miniszteriumokban. Mindenütt elkészítik a nagyarányú előléptetéseket, hogy az indemnitási törvény szentesítése után július első felében publikálhassák azokat. Fővárosi tudósítónk értesülése szerint, a nyolcadik és kilencedik fizetési osztályban lévő tisztviselőknek átlag huszonöt százaléka fog előlépni. Ezeken fölül van még a kiszolgált, öreg tisztviselőknek létszám feletté való minősítése. Juliusban tehát a kinevezések egész tömege várható.

Bécs. Politikai körök szilárd véleménye szerint a delegációk egybehívása ősz előtt aligha fog bekövetkezni.

Vihar a képviselőházban

Vázsonyi aradi beszéde körül.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésének legérdekesebb része kétségkívül Vázsonyi Vilmos beszédének egyik passzusa körül keletkezett vihar volt. Tudvalevőleg a munkapárt egyik szónoka szemére vetette Vázsonyinak, hogy 1913. évben, Aradon, a Szabadság szobor előtt mondott beszédében súlyos támadást intézett a magyar középosztály ellen, amelyet most minden erejéből támogatni kíván. Vázsonyi Vilmos dr. reflektált erre a támadásra és ekkor tört ki a vihar. A képviselőház ülésének erről a részéről a következő tudósítást adjuk:

Vázsonyi a választójogról.

Vázsonyi Vilmos beszédét azzal kezdte, hogy bármilyen csábító lenne is támadóinak most részletesen válaszolni, ezt egyelőre mellőzni kívánja. Csak objektív kötelességet akar teljesíteni, hogy a közvéleményt a megtévesztő jelszavakkal szemben a választójog kérdésében tájékoztassa.

— Tisza István gróf február 18-án kijelentette, hogy a nagy és a merész választójogi reformok után ne menjünk tovább, amíg ez a reform a német tűzpróbát ki nem állta. A városokban a szaporodás általában negyvennégy százalék és országos átlagban pedig összesen huszonnyolc százalék. Ez volt az a merész rekord, az a forradalmi lépés, amelylyel Tisza István gróf előbbre vitte a választójog ügyét. Nemcsak, hogy nem emelte a volt miniszterelnök a választók számát, hanem még igen sok vármegyében csökkentette is. A volt miniszterelnök kétféle álláspontot foglalt el. Az egyik az volt, hogy nem hajlandó a választójogot reform alá vonni. A másik álláspont, amelyet a hősök választójogának tárgyalásánál ki is fejtett, hogy a jutalom és a hála álláspontját helytelennek tartja. A volt miniszterelnök ur nagyon tévedett abban, hogy a választójogot nem lehet a háborúban reformálni. Kíváncsi vagyok, hogy Tisza István gróf mért tartja dogmának azt, hogy a választójog végleges megoldása a nemzet és a dinasztia romlásával a nemzeti és az államérdek veszélyeztetésével járna. A választójog nem Kristóffy belügyministerségével kezdődik. A régi függetlenségi párt is demokratikus volt már. Aki emlékezik Kossuth Lajosnak Schwarcz Gyulához intézett levelére, az jól tudja, hogy Kossuth is az általános választójogot propagálta és a demokráciával annyira egybeforrott, hogy a függetlenségi pártnak azt a tanácsot adta, hogy a címe nemzeti demokrata párt legyen. Vigyázzanak azok, akik demagógiáról beszélnek Tisza István gróf háta mögött, mert mindenki tudja, hogy én megálltam a meggyőződésemmel az utcával szemben is és azokkal szemben is, akik legközelebb állnak szívemhez, egyéniségemhez és életemhez. Mert nem akartam a Kristóffy-féle választójog mellett lelépni az alkotmányos és nemzeti ösvényről. Én megálltam a rezolúció mellett akkor is, amikor fegyverekkel lóttek be az ablakomon. Önök ellenben feladták a rezolúciót. Fontos a volt miniszterelnöknek a munkások választójoga tekintetében tett előterjesztése, amellyel csak különbékét akar kötni. A volt miniszterelnök az *Igazmondóban* a korhárt az ipari munkások részére huszonhét évre szállítja le. Mit jelent ez? Azt, hogy a földműves, kereskedő, iparos csak harminc éves korában érik meg arra, hogy

szavazati jogot gyakorolhasson, az ipari munkás azonban már huszonhét éves korában. Ez a proletárságnak olyan hihetetlen győzelme, hogy ezek után természetes, hogy mi mindig kozmopoliták, istentagadók és hazaárulók vagyunk. A gyáros, ha még nincsen harminc éves, nem szavazhat, de munkásai, akik a huszonhét évet meghaladták, azok szavaznak. Ez az a terv, amelynek az volt a célja, hogy kiszakítsa a választójogi küzdelemből az ipari munkásságot, hogy külön békét kössön velük és hogy bennünket itt hagyjon a perben. A szabó legény huszonhét éves korában választó, de ha közben megnősül, vagy vagyonhoz jut és önálló üzemet folytat, akkor huszonnyolc éves korában elveszíti a választójogát. A demagógiának az az érve, hogy a választójog a dinasztianak veszedelme, Ellenkezőleg a legnagyobb dicsősége a királyságnak, hogy ő áll a jogkiterjesztésnek csucsán. Ez felel meg a királyság hagyományainak. Lehetséges azt hinni, hogy Magyarország Ararat legyen Európának, ahol vidám majálisokat lehet rendezni? A felszabadult orosz demokráciával szemben a reakciós Magyarország a nemzeti veszedelmünk. A civilizált Európához méltók csak akkor leszünk, ha mi is szabad demokratikus ország leszünk. A német birodalmat is az általános választójog forrasztotta egybe. (Tisza István gróf hangosan felnevet, majd az egész munkapárti oldal nevet.)

Vázsonyi aradi beszéde.

Vázsonyi folytatja beszédét: Nevessék ki Bismarkot, önkéntől kitelik ez is. Ezekután kitér azokra a féndenőzűsán ismétlődő vádakra, amelynek kihegyezése nem lepi meg, hogy 1913-ban aradi beszédében a magyar középosztályt támadta volna. Kiknek a jelenlétében beszéltem ottan? Ott volt Apponyi, Barabás, Lovász Márton, Rökk Iván. És én ezeknek a jelenlétében támadtam a magyar középosztályt gyalázatos szavakkal és ezeknek a jelenlétében arultam el a magyar középosztályt? Képzeltető-e azonban, hogy én Apponyi jelenlétében támadtam a magyar középosztályt és elképzeltető-e, hogy azt ő szó nélkül hagyja? Vagyok én a magyar középosztálynak olyan tagja, mint a képviselő urak. (Viharos taps és éljenzés a bal és a szélső baloldalon.)

Zilinszky István közbeszól: Koresmai hangon gyanúsítanak.

Vázsonyi Vilmos: Hát az a sok tanár, ügyvéd, orvos, kereskedő és iparos nem tagja a magyar középosztálynak?

Zilinszky István: Kikeresztelkedett zsidók állnak oda a retrograd irányhoz. Gyalázat.

Ráth Endre: Zsenti boherek!

Vázsonyi Vilmos: Engem az önök politikai vérvádja nem fog meggátolni munkámban.

Erre nagy kavarodás keletkezik a Házban. A baloldalon a képviselők felugrának helyeikről és úgy tapsolnak az igazságügyminiszternek. A jobb oldalról több képviselő az elnöki emelvényre tódul és öklével fenyegetve kiáltoznak az igazságügyminiszter felé:

— Helyre! Helyre — kiáltják a baloldalon. Zilinszky István és Szmeccsányi György a közepre mennek és Sámegi Vilmos a gyorsírókhoz rohanva onnan kiált a munkapárt felé.

Fráter-Loránt: A zsenti boherek vádolják a középosztályt.

Vázsonyi Vilmos a zaj csillapultával folytatja beszédét: Valótlan minden szavuk — mondja — hogy én egy osztályt támadtam volna.

(Apponyi Albert gróf ekkor lép a terembe.)

Vázsonyi Vilmos: Apponyi Albert gróf jelen volt azon a népgyűlésen, amelyen kijelenttem, hogy nem ismerem azt az osztályt, amely önök mögött áll. Ez nem egyéb, mint egyetlen egy ember szuggeszioja, akit a dolog azért izgat, mert tudja, hogy a demokratikus választójog az ő halála és végleges összeroppanása.

(A baloldalon percekig tapsolnak.)

Vázsonyi Vilmos: Szász Pál tegnap esti beszédére megjegyzi, hogy Szásznak, aki a fronton levők nevében nem kér választójogot a fronton levőknek, azt ajánlja, hogy kérjen bocsanatot a fronton levőktől.

Szász Pál: Nem igaz! Nem igaz!

Ismét nagy kavarodás támad. A jobb oldal egyik hátsó sorából Zagrabeczky József ezt kiáltja:

— Az igazságügyminiszter hazudik!

A baloldalon óriási felzudulás követte Zagrabeczky szavait. Az elnök folytonosan csenget, de a láрма állandóan nő, Zagrabeczky folytonosan kiáltozik. Nagy zaj. Alig lehet ballani az elnök szavait, hogy Szász Pált rendreutasítja. Zagrabeczky folyton közbekiált.

Héderváry Lehel: (Zagrabeczky felé): Pimasz!

Vázsonyi Vilmos: Leme durvaságokra, a melyeket felé kiáltanak és amelyeknek célzásait jól ismerem, nem reagálok. (Óriási éljenzés, a kormány pártjai percekig tapsolnak.) Aki tisztességemben kételkedik, keressen magának odakint egy embert, aki hisz neki. (Nagy éljenzés és taps.) Azt hiszik, hogyha kirekesztik innen a szociáldemokratákat és a nemzeti-ségiakat, a magyar nép millióit, akkor ezek egyáltalán nem lesznek. Hát jobb lesz-e akkor, ha egy föld feletti Magyarország mellett lesz egy földalatti Magyarország is?

Az igazságügyminiszter beszédét ezzel fejezte be:

— Nem hiszem, hogyha hazajönnek a frontról, akkor forradalmat fognak csinálni azért, mert itthon több jogot és szabadságot találnak.

Vázsonyi beszédének végétével a baloldalon kitódulnak a képviselők helyeikről. Körül veszik az igazságügyminisztert, éljenzik, gratulálnak neki, többek között a miniszterelnök és a miniszterek is.

Visszafoglalt olasz határgerinc.

Budapest, június 26. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:

Változatlan.

Olasz határter:

Június 25-én császárhadászok és a nyugatgalíciai 57. sz. gyalogezred részei alapos előkészítés után a leghatásosabb tüzérségi támogatással vitéz szívós harcban teljesen visszafoglalták a Sugana völgytől délre fekvő határgerincen még az ellenség kezében levő állásrészeket. Legénységünk vitéz magatartásán az ellenség minden ellentámadása meghiusult. Eddig itt körülbelül 1800 foglyot, köztük 44 tisztet szállítottunk be. — **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Humánus ítélet a szegedi hadbírószágon.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

A szegedi honvéd hadbírószágon ma olyan katona felett mondott ítéletet, akinek a fejére annak idején a rideg paragrafusok alapján halált kértek, de a rögtönítélő bíróság rendes eljárásra utalta az ügyet.

Horváth György népfelkelő a vádlott. Ez év tavaszán Kragujevácsban állomásozott. Horváth beteges, tulideges ember, aki fáradtan ült egyik este a földön és nem hallotta a sorakozót. Pilinszky hadapród erre végigvágott rajta a nádpálcával.

— Mars a sorba! — kiáltott. Horváthra, aki erre kifakadt:

— Miért bánt a hadapród ur?

A hadapród durván szidalmazta és újra, ezúttal az arcába vágott az öreg népfelkelőnek, aki az inzultusra elveszítette a nyugodtságát és magából kikelve, torkonragadta a hadapródját, elkaptá a nádpálcát is. A katonák lefogták Horváthot, Pilinszky pedig újra szidalmazta és bántalmazta s föl is jelentette a népfelkelőt, akit statárisan állítottak a bíróság elé, Kragujevácsban.

A szegedi hadbírószágon részletesen letérnyalt az ügyet. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy a hadapród verte a népfelkelőt, belökte a sorba. Az orvosi vélemény szerint Horváth vádlott neurastheniás és mindenképpen beteges ember.

— Nem érzem magamat bűnösnek — mondotta Horváth és megismételte, hogy ő nem csinált semmit, nem hallotta a sorakoztatót; amikor főlebbváltója trötte, akkor minderről megfélekedezett.

A katonai ügyész a törvény értelmében — függolemsértésről lévén szó — ma is halálós ítéletet kért, de a bíróság az enyhítő körülményeket figyelembe véve, a vádlottat másfélévi börtönre ítélte.

Gyermek kezébe nem való fegyver.

(Egy kis diák szerencsétlensége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyváradról jelentik, hogy sajnálatos szerencsétlenség történt tegnap a biharmegyei Okányban a Schwartz Lajos-féle uradalomban.

Réde Pál, az uradalom tisztartójának V. osztályú gimnázista fia az öccsével: Réde Bandival és unokafivérével, Csáky Ernővel kocsin kirándultak az okányi határban levő tóhoz — vadkacsázni.

Egy tizenkét milliméteres Flaubert-puskát vittek magukkal és amikor a tó közelében le szálltak, a fegyver Réde Pál kezében volt.

Ebben a pillanatban egy vadkacsa röppent fel, Réde Pál rákapta a puskát, amelynek ugyan lecsattant a kakasa, de a lövés esütörtököt mondott.

Réde Pál hirtelen újból felhuzta a kaskat, megismételte a lövést, de a patron most sem sült el.

— Rossz vadász-ömen! — mondta fanyar mosollyal és elképedve nyújtotta át a fegyvert Csáky Ernőnek.

— Hát ha neked több szerencséd lesz!... Lassu lépésben, gyalogszerrel haladtak a tóhoz, amelynek felszínén egy még röpködni nem tudó, bukácsok vadkacsát fedeztek fel:

— Ezt megfogom! — kiáltotta Csáky Ernő és a könnyű vadászszakmány fölött való örömben futni kezdett a tó felé. Közben aztán határozott Réde Pálnak:

— Nesze a puskát!... Kapd el!...

És ezzel az unokafivére felé dobta a fegyvert. Réde Pál kapott is a puskát, amelynek agya azonban a földre zuhat és ettől a zuhanástól elsült a kétszer esütörtököt mondott patron, amelynek szóró-serétje a szerencsétlen Réde Pál gyomrába és hasába furdott.

A szánalomraméltó fiút, aki vértől elborítottan rogyott össze, kocsin kétségbeesett szülei lakására vitték, ahonnan ápolás végett beszállították Nagyváradra, a biharmegyei kórházba.

A rendőrség tegnap kihallgatta a kórházban Réde Pált, aki kijelentette, hogy senkit sem okol balesetéért, amelyet csupán a szerencsétlen véletlen okozott.

A tanúság az esetből mégis az, hogy semmiképpen fegyver nem való gyermek kezébe.

A németek harcái nyugaton és keleten.

Berlin, június 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az arcvonal mentén a tüzérségek helyenkint nagy löszerpazarlással harcoltak egymás ellen. A gyalogsági állások ellen csak egyes szakaszokon irányult a tűz és többnyire felderítő előretörések előkészítése céljából, amelyek többször árokharcokra vezettek.

A német trónörökös hadcsoportja:

Wauxaillonnál június 21. és 22-én lefolyt harcok óta szilárdan kezünkben levő árkokat a franciák erős tűz alatt tartották. Élnék-tűzharc után a franciák Kurtebise majortól északra megtámadták azt a magaslati állást, amelyet nemrég elfoglaltunk. Az ellenség nagy veszteségei ellenére amelyeket rohamhullámai tüzünkben szenvedtek, néhány helyen behatoltak vonalainkba. Rögtön megindult ellentámadásunk legnagyobb részét kivetette őket. A tüzérségi tevékenység tiszta időben az Aisne és a Champagne arcvonal más helyein és igen élénk volt. Tahuretól délkeletre egyik rohamcsoportunk vállalkozása a szándékolt eredménnyel végződött.

Albrecht württembergi herceg vezértőbornagy hadcsoportja:

Nincs különös esemény.

Richtofen báró kapitány két utóbbi napon légi harcban 54-55. és 56-ik, Albenröder hadnagy pedig tegnap 30-ik ellenfelét győzte le.

Keleti harcok:

Luektól dényugatra, valamint a Stripa és a Dnyeszter között az élénk harcok tevékenység tart. Többször elűztünk orosz portyázó osztagokat.

Macedóniai harcok:

A helyzet változatlan. Előteri ütközetekben a bolgárok fölényben maradtak. — Ludendorff, első főszállásmeister. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az „ARADI KÖZLÖNY”

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytözsdeben

Verekedő hadnagy.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Annak idején megemlékeztünk arról a kardafferről, amely Nagyváradon lejátékozott, ahol Germán Károly nagyváradi honvédhadnagy inzultálta és megkardlapozta Sós András rendőrt.

A hadnagy utcai ügyeletes tiszt volt, a mikor az eset ez év március 12-én történt. Láta, hogy a hatósági üzlet előtt óriási néptömeg tolong, asszonyok, gyermekek és köztük katonák. Minthogy katonák is voltak a tömegben, érdeklődött a dolog iránt. Azt a választ kapta, hogy az üzletbe félóránként engedik be az embereket, aztán lehúzzák a rendőrt. Akik már kaptak krumplit, a kapun távoznak el az üzletből. A hadnagy a kapu felőli oldalon bement az üzletbe. Az ajtóban egy rendőr állt, aki a hadnagy vallomása szerint nem tisztelgett.

— Miért nem tiszteleg, miért nem vágta magát vigyázba?! — szölt a Sós András rendőrré a hadnagy.

— Miért állnék vigyázba, — válaszolta a rendőr — nem vagyok én katona!

A hadnagy erre többször arculütötte a rendőrt, aki közben a kardjához nyúlt. A tiszt látva a rendőr mozdulatát, kirántotta a kardját és végigvágott a rendőrön. Az üzletben rendőrök is voltak, akik a veszedelemben levő társuk segítségére siettek és a hadnagy kezéből kiesavarták a kardot. A tisztiszolgák, akik az üzletbe jöttek krumpliért, a hadnagy pártjára álltak, a rendőroktól elvették a kardot és visszaadták Germánnak. A hadnagy erre újból nekítámadt a rendőrnek és a kard tokjával leütötte a rendőr sapkáját.

A kínos jelenetnek sok szemtanúja volt. Az eset után Sós András rendőr jelentést tett az inzultusról a főkapitányiak, akinek felhatalmazására feljelentést tett a szegedi honvéd katonai ügyészségen Germán Károly hadnagy ellen. Az ügyészség közszolgálatban állók szóbeli és tetleges bántalmazásának vétsége címen emelt vádat a hadnagy ellen.

A hadbírószágon tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy amikor bement az üzletbe, tisztelgett, a rendőr azonban nem fogadta a tisztelgést. A rendőr ezt tagadta, a tanúk közül sem látta senki, hogy a hadnagy szalutált volna.

A hadbírószágon két hónapi foglárfoogságra ítélte a hadnagyot. Az ítéletben úgy a vádlott és védője, mint az ügyész megnyugodott.

TANÜGY.

(—) Az aradi róm. kath. polgári leányiskola fejlesztése. A „Miaszonyunk”-ról nevezett iskolánövérnek vezetése alatt álló róm. kath. polgári leányiskolában a jövő 1917—1918. iskolai évvel, a fokozatos fejlesztés során megnyílik a második osztály is, melybe éppen úgy, mint az első osztályba, csak korlátolt számban vétetnek fel növendékek. Ezenkívül a polgári leányiskolával kapcsolatban megnyílik az elemi iskola is és pedig egyszerre az I. és II. osztállyal. Ezen intézetekbe, valamint a velük kapcsolatos internátusba előjegyzéseket már most elfogad az igazgatóság.

(—) A kereskedő-tanonciskola felügyelő bizottságának megalakulása. A törvényhatóság közgyűlése által választott kereskedő tanonciskola felügyelő-bizottság a napokban megalakult. Elnök lett egyhangulag Kneffel Lajos. Ő eddig is mint alelnök vezette az iskola ügyeit. Alelnök lett Maresch Gyula, a bizottság jegyzője pedig Cziráky Márton.

Polgármester a kofagyűlésen.

Négyszáz kofa a szegedi városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ritka érdekes gyűlés folyt le tegnap délután a szegedi városháza közgyűlési termében, hol 400 kofa tartott parlamenti tanácskozást Somogyi Szilveszter dr. polgármester meghívása alapján. Már jóval öt óra előtt gyűlekeztek az asszonyok a városháza előtt. Népes volt a környék a kofáktól, akik a pontos időben ott feszengtek csaknem teljes számban, ünneplő fejkendőikben a padsorok közt. Valamennyinek nem is jutott hely, azok a fal mellett sorakoztak. Csoportosan érkeztek és bár minden rendfokozat nélkül, de szakok szerint helyezkedtek el. Elöl ültek a teljes kofák, mögöttük a zoldsegárusok, utánuk a gyümölcsösök és baromfikoták.

A szokatlak helyzet és a kíváncsiság eleinte megfékezte a piac hangosszavu asszonyainak nyelvét, csak halk moraj hallatszott. Amikor pedig a polgármester Balogh Károly tanácsnokkal, Gróf Dezso rendőrkapitánnyal, Bagáry Kálmán gazdasági felügyelővel és Alexander Lajos főállatorvossal bevonult, teljes esend és feszült érdeklődés fogadta. A polgármester egyszerű szavakban igyekezett megértetni a kofákkal a gyűlés tulajdonképeni célját.

— Azért kértük ide magukat — mondta — hogy együttesen megbeszéljük, miképen lehet segíteni azon a sok szegényen, akik képtelenek megfizetni a mostani élelmiszerárakat. Ugy-e fognak rajtuk segíteni?

A kofák kórusa tentartással zugta rá:

— Ha csak lehet!

— Mi is szegények vagyunk — vetették közbe néhányan.

— A kérdésen legelőször is azzal lehet segíteni, ha maguk nem licitálnának egymásra.

— Igaz! Én nem vagyok hibás! — közbeszólasok hangzottak az asszonyparlament minden oldaláról, amelyek mind a szélső ellenzékét képviselték, nem az elnök, de egymással szemben.

Előadta a polgármester, hogy a hatóság úgy a termelők, mint a kofák és a vásárlók között érdekének szemellett tartásával kívánja megoldani a fontos kérdést. Utalt arra a rendelkezésre, amelyet már az elmúlt évben kipróbáltak, nem a legkedvezőbb eredménnyel és amelyet most mégis újból életbe kellene léptetni, ha a kofák onként nem válialkoznanak a hatóság segítségére a kilenc óráig való vásárlási tilalmat. Majd áttért a gyűlés tulajdonképeni céljaira, a hatóság propositiójára.

— Tudják ugy-e mi az a közéletmezési hivatal? — kezdte.

— Nagyon tudjuk! — zugta a mindjobban felélénkült asszonysereg.

— Nohát, arról van szó, hogy ezentúl csak ennek a hivatalnak lesz szabad a termelőktől kilenc óra előtti vásárlása. Ha azonban maguk is úgy akarják, akkor a hivatal megbizná a kofák egy részét a vásárlással.

Az elégedetlenség szemmel látható az arcon. — Nem jó lesz a! — mondogatják. Hiába kecsegteti őket a polgármester színes karszalaggal, a hatósági bevásárlói címmel, azzal, hogy milyen nemes hivatást teljesítenének, amiről a késő unokáknak is mesélhetnek, csak szegyenkező vállvonogatás a válasz. De amikor kijelenti, hogy akár valamennyi, mind a négyszáz kofa lehet hatósági bevásárló, felélénkülnek az arcok és egyhanguan elismerik: — Emma! jó lesz!

Erre azután a polgármester felszólította a gyűlekezetet, nevezzenek meg egyet maguk közül, aki előadja kívánságaikat.

A választás az öreg Annus nére esik, — özvegy Molnárnéra. Kiderült azonban, hogy Annus néni nem értette meg a dolgot, épp azért homlokhegyenest ellenkező nézetet vall, mint a tömeg, amely delegálta. Előlről kell kezdeni az egész magyarázatot.

Amikor ez is megtörtént, végül kifejté a polgármester, hogy a mai világban a termelőktől sem kívánhatják a potom áron a cikkeket, a fontos csak az, hogy ne igérjenek egymásra.

Epp ezért az árakat időnkint — hetenkint kétszer — bizottság fogja megállapítani, amelyben úgy a vásárlók, mint a termelők és kofák képviselve lennének. A bizottságba a kofák közül mindjárt be is választották a kofa-tagokat.

A gyűlés végén már valamennyien a polgármester köré sereglettek, ott adták elő, egymást tulkiabálva súlyos panaszait a katonaság és a „cenzálok” ellen, akik mindent bármi áron összevásárolnak. A polgármester megígerte, hogy ezirányban is fog intézkedni és némi előnyöket is helyezett kilátásba a vállalkozó hatósági bevásárlóknak.

Az érdekes gyűlés hat óra felé ért véget. A városháza kapuja csak úgy öntötte az utcára a kofákat, akik csoportokba verődve még hosszasan vitatták és magyarázták életük e fontos délutánjának eseményeit, amelyen egyszerű kofákból egyszerre „hatósági közegekké” emelkedtek.

Üldözik

a mérnöki pálya parazitáit.

Országos mérnökgyűlés az aradiak meghívására. — A király a gyűlés védnöke.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Magyarország mérnökegyesületei, a Mérnök- és Építész Egylet és a Magánmérnökök Szövetsége kezdeményezésére, június havában az Aradi Mérnök- és Építész Egylet meghívása mellett országos mérnökgyűlés megtartását határozták el. — Az országos gyűlésnek az a célja, hogy a mérnökségnek mintegy félszázados kívánságát, a Mérnöki Kamara felállítását ünnepelesen kérje és sürgesse s mint a kibocsátott felhívás mondja: a harezól hazatérő mérnököknek, akik királyok és hadvezérek száz elismerésétől övezve igazolták, hogy a mérnöki tudás a nemzeti védelemnek is leg-hathatósabb eszköze, a babérral együtt a törvénykönyvet is átayujthassa, amely végre tudományukat és munkakörüket megveddi a hivatalnok ellen.

A magyar mérnöki és építési karnak ez a jogos kívánsága különös sujt nyert az által, hogy a király maga vállalta el ennek az országos gyűlésnek védnökségét, amivel uralkodónk azt dokumentálja, hogy minden komolyan dolgozó rétege az országnak számíthat a királyi védelemre és pártfogásra. — Amikor a magyar mérnöki kar így a koronás király pártfogása mellett emeli fel szavát egy régi igényeért, az egész magyar társadalomnak el kell ismernie, hogy e kar iránt, mely hazafiaságban, készségben, rátermettségben mindenkor kiváló volt és még külföldön is mindig dicsőséget szerzett a magyar névnek, kissé mostohán bántunk, igazi jelentőségét keifőleg nem értékeljük és sem az ország igazgatásában sem a társadalomban nem juttattuk ahhoz a szerephez és munkakörhöz, amely pedig megillette volna.

A mérnökök és építészek címe és munkaköre nálunk ninesen törvényesen rendezve. — „Mérnöknek” és „építésznek” címeztetheti magát akárki, akár elvégezte a műegyetemi tanulmányokat, akár nem. Vállalatok és intézmények tisztviselőiknek megadhatják a mérnök, főmérnök címet, amikor akarják. A műszaki munkát, tanácsot és tervet kereső közönség soha nem tudja, vajjon csakugyan mérnök-e az, akire nagy vagyoni értéket jelentő munkát biz. Ilyen körülmények közt elsőrendű fontosság és gazdasági érdek is fűződik ahhoz, hogy a mérnöki címet csak az használhassa, akinek erre a Műegyetem a jogot megadta, mint ahogy

doktor sem lehet más és orvosi gyakorlatot sem folytathat más, mint akit erre az egyetem képesített.

A cím kérdésén kívül azonban a mérnök és építész gyakorlat is szabályozást igényel, mert itt az ideje, hogy azok a visszaélések, helytelenségek és hibák, amelyek a kérdés körül uralkodnak, végre megszűnjenek. — Mind e kérdések rendezését a mérnöki kar csak a kamara keretében tartja megoldhatónak és csak a kamara-rendszer alapján véli megfizethetőnek a kart olyan üzelmektől, amelyeket eddig még csak ellenőrizni sem lehetett.

Nyilvánvaló, hogy az egész társadalom rokonszenvvel fogadja ezt a szükséges tisztulomunkát s ifjú királyunk mindenre kiterjedő gondosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ezt a mozgalmat pártfogásba vette.

Az országos mérnök gyűlést június 29-én pénteken délután 11 órakor tartják Budapesten a királyi József műegyetem aulájában a király legfelsőbb védnöksége alatt. A királyt a díszes kiállítású meghívó szerint az országos mérnök gyűlésen Miksa főherceg fogja képviselni.

A meghívót a Műegyetem tanácsán, a Magyar Mérnök és Építész Egyleten és a Magánmérnökök Országos Szövetségén kívül a selmecbányai m. kir. Bányászati és Erdészeti főiskola tanácsa, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a Városi Mérnökök, a Szabadalmi ügyvivők, a Felsőmagyarország, valamint az Aradi Mérnök és Építész Egylet, az Építőművészek Szövetsége, a Bányászati és Kohászati Egyesület, az Erdészeti Egyesület, továbbá az Anyagvizsgálók Magyar Egyesülete együttesen bocsátották ki. A rendezőség irodája Budapesten, IV., Reáltanoda-u. 15. szám alatt van.

TORVÉNYKEZÉS.

Bélyeggyűjtésből — büntgy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A román betöréskor a szelistyei járásbíró-ság Aradra hozta hivatalos okmányait s a polgármester hozzájárulásával a kultur palotában helyezte el azokat. Néhány hónapig feküdtek a könyvek és aktacsomók a kultur palotában s a visszatelepítés megindulásakor elszállították azokat Szelistyre. Amikor a járásbíró-ság tisztviselői megkezdtek az iratok rendezését, megdöbbenéssel konstatálták, hogy az okmányok egy része meg van esonkítva, a telekkönyvekből pedig teljes lapok hiányzanak. A járásbíró-ság vezetője írásbeli feljelentést tett emiatt az aradi rendőrség büntgyi osztályán, mert kétségtelen volt, hogy a hivatalos iratokat az alatt az idő alatt esonkították meg, amíg az aradi kultur palotában feküdtek.

Beretz Ferenc rendőrkapitány az egyik detektivre bízta annak kinyomozását, hogy kinek telt kedve a hivatalos akták megesonkításában. A detektív eddigi nyomozása során megállapította, hogy a kulturpalotában ideiglenesen elhelyezett iskolák növendékei között vannak a tettesek, akik szenvedélyes bélyeggyűjtők és hogy értékes okmánybélyegekhöz jussanak, nem állottak kitépni az aktákat. Mindenesetre különös, hogy a hivatalos iratokat nem tudták kellően megőrizni, s hiányos gondossággal lehetővé tették, hogy a gyerekek a fontos iratokhoz hozzá juthassanak, s olyan gyermekcsínyt kövessenek el, amelynek kellemetlen következményei kiszámíthatatlanok.

A nyomozás tovább tart. A detektív számos uri család gyermekét hallgatta ki az elmúlt napokban, akik beismerték, hogy résztvettek a különös bélyeggyűjtésben.

A pesti leány és az aradi ifju regényes házassága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Sokat beszélnek most, Arad egyik legnagyobb aktagyarában (értsd: hivatalában) arról a romantikus esetről, amelynek egyik önkénytelen szereplője az aktagyár csaknem legfiatalabb tisztviselője, egy nyulánk szóke ifju, aki, mint mondani szokták, máról-holnapra dúsgazdag vőlegénnyé vált. A történet úgy hangzik, mintha Beniczky-Bajza Lenke, vagy Marlith-regény valamelyik kötetéből vágták volna ki, annyira valószínűtlen, azonban az élet a legnagyobb regényíró és tőle telik ki a legesodátosabb romantika, éppen azért minden képtelenséget, amelyet az élet produkál, kötelességünk elhinni.

Két esztendővel, ezelőtt valami nyári mulatság volt Aradon, amelyen résztvett a szóbanlévő fiatal ember is, aki akkor még csak a kamaszok közé tartozott, aki azonban jó megjelenésénél fogva feltűnt az ott sürgölődő leánykákban. A kisasszonyok között, kecses csipkés toaletten boldogan táncolt egy budapesti leányka is. Legtöbbet foglalkozott a csinos kisleánnyal az említett szóke fiatal legényke és a mulatság résztvevői azonnal megállapíthatták, hogy a fiatalok tisztelegnek egymásnak.

— Ha idősebb lennék — mondta a fiatal ember — bátorságot vonnék magamnak, hogy hódolatleljesen megkérjem nagyapáka kezét.

— És ha magának jó állása, vagy szép vagyona volna, ugy esetleg felesége is lennék, — felelte a kacér kis pesti leány.

Eljött a hajnal és szerieszédtek a mámoros párok. A nyári éjszaka balzsamos hangulatával elszáhlott az ifju szivekből a pillanatnyi szerelem kábító parfümje és néhány nap múlva már alig emlékeztek egymásra azok, akik a mulatság éjszakáján gondolatban holtomiglant fogadtak. A pesti kisasszony néhány hét múlva hazautazott gazdag szüleikhez, akiknek gyára van a főváros környékén és a leánykára, köznyelven szólva, legalább kétszáz ezer koronás hozomány vetette le arányát. Az aradi gyereklifju már el is felelte a kékszemű nyári hátkirálynőt, amikor néhány nappal ezelőtt váratlanul beállított hozzá egy előtte ismeretlen férfit, aki a következő rövid saónoklatot intézte hozzá:

— Kedves fiatalember, legyen szives és fogózkodjék meg a székre, hogy le ne essen, olyan nagy dolgot fog tőlem hallani. Emlékszik-e arra a kékszemű leánykára, akivel két évvel ezelőtt egy nyári mulatság alkalmával maga nagyon jól mulatott. Annak a kisasszonynak most az a leghőbb vágya, hogy felesége lenessen magának. Na ugy-e örvendetes újságot hoztam magának? Mert tudja meg, hogy én vagyok Faragó Jenő a budapesti híres házasságközvetítő, aki csak kellemes hírekkel szoktam szolgálni ifjaknak és véneknek egyaránt. Azonban nehogy mérges illúziókba ringassa magát, azonnal kijelentem, hogy ennek a gyönyörű házasságnak van valami kis bibije is. A kisasszony ugyanis egy esztendővel ezelőtt megismerkedett egy katonatiszttel, akinek a menyasszonya lett, aki azonban rutul visszaélt a leányka szerelmével és röviden szólva szerencsétlenné tette a drága gyermeket. Amikor a bűnt már a haretéren volt, akkor kezdett a szerelem következménye mutatkozni. A dolog nem lenne baj, ha a tiszt orosz fogságba nem került volna, így azonban a születendő gyermek apja az anyától több ezer mértföldnyire van. Arról most már szó sem lehet, hogy a katonatiszt feleségül vehesse szerencsétlenné tett menyasszonyát. A leány azonban, érthető okokból, okvetlenül férjhez akar menni. Elképzelheti, hogy ilyen gazdag és szép

leány még mostani kellemetlen helyzetében is könnyen találna férjet. Ő azonban azt szeretné, ha maga venné feleségül. Visszaemlékezett a magával eltöltött kellemes órákra és úgy gondolja, hogy boldogok lehetnének egymással. Legyen szives fiatal barátom és gondolkozzék az ajánlat felett. Elismerem, hogy a dolog talán nem egészen erkölcsös, azonban nem ez az első hasonló eset a világon.

A fiatalember huszonnégy órai gondolkodás után elrebegette a boldogító igent és a házasságközvetítő majdnem olyan örömmel, mint a férjjelelt, ma visszautazott a kellemes hírrel a fővárosba.

A varsói diáksztrájk.

A lengyel főváros egyetemének és politechnikumának bezárása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A két varsói főiskolát Bézeler lengyelországi főköormányzó rendeletére bezárták. A német közigazgatás a lengyel királyság tanuló ifjúságnak alkalmat és lehetőséget nyújtott, hogy hazájának hasznára és magasabb műveltséget elsajátítsa. Elvégből megnyitotta számukra Varsóban az egyetemet és a technikai főiskolát. Németország azt hitte, hogy a lengyel ifjúság, amely eddig orosz egyetemeken nyerte kiképzését, méltányolni fogja ezt a német ajándékot, sajnos azonban, amint a következmények megmutatták, ez a feltevés elhibázott volt. A tények azt mutatták, hogy a lengyel ifjúság nem annyira tanulni akar, mint inkább politikát üzöl. Ez a főfoglalkozása, amely mellett a tanulmányok teljesen háttérbe szorulnak.

Aki Varsót ismer, tudja, hogy alig van utcája, amelyet állandóan ne jellemezze a diákkorzó. A diákság az utcán él, ott gyűlesezik, politikai szünetedélyeit az utca vezeti le. A lengyel ifjúság emelkül is nagyon hajlandó lármas és tuntető felvonulásokra és május hónapban egy ilyen zuzaváros gyülekezés alkalmával a német biztonsági hatóságok nyilvános csendzavarás és az államhatalom közegének való ellenszegülés miatt néhány diákot letartóztattak. Kellő igazolás után majdnem kivétel nélkül mindnyáját szabadon bocsátották, csupán egy mérnök-hallgatót ítéltek el több hónapi fogságra.

Az ifjúságot bántották a letartóztatások és valóságos felkelés tört ki közöttük, amelyhez az egyetem összes fakultásának hallgatói, még a katolikus asszonyok tanítási kurzusának növendékei is csatlakoztak. Hasztalan volt minden felszólítás és fenyegetődzés, hiába helyezték kilátásba az intézetek bezárását, az ifjúságnak csak egy része volt hajlandó a tanórák látogatására. A nagyobb rész nemcsak nem akart tudni az iskola látogatásáról, hanem a tandíjpenzeket sem fizette be, sőt gyűlést tartottak, amelyen kimondották, hogy miután az egyetem vezetősége jelenleg nem képviseli a lengyel nemzeti tudományosságot, hanem a német kormányzat emberei: a tandíjpenzeket nem is fogják megfizetni.

Bézeler főköormányzó felkérésére ekkor az egyetemek vezetősége felhívást intézett az ifjúsághoz. E felhívást azonban oly szerencsétlenül szövegezték meg, hogy az inkább bocsánatkérés volt a német főhatóságok mentegése, semmint az ifjúsághoz intézett erélyes intelem s így nem is lett semmi eredménye.

Ekkor folytak a tárgyalások afelett, hogy az egyetemeket a német főköormányzás teljesen a lengyel királyság hatalmi szervezetébe

átplántálja s ezt a nemes aktust a lengyel ifjúság magaviselete megakadályozta, vagy legalább is jó időre elodázta. Ilyen körülmények között, nem maradt egyéb hátra, minthogy a német kormányzás a főiskolákat bezárja. Természetesen ez a kár az egész lengyel népet mélyen érintheti, de Lengyelország a történelem folyamán igazán oly gyakran volt már a saját meggondolatlanságainak mártírja, hogy ugyilátszik eggyel többször, vagy kevesebbszer már nem is számítható fel neki.

600 német gyerek utja

Aradon át.

Erdőleves lakoma az állomáson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jönni fognak a vonatok s kerekük vidám kattogásába lágyan simul majd bele a muzsikahangu német gyerekek tovaszálló éneke. Jönni fognak a vonatok, de a füstös kocsi most nem bánatos katonákat, hanem vidám gyerekeket, a németek reményét, a jövő német nemzedék ifjait ropiti az aranyban fürdő nagy magyar rónák és komor zöld hegyek felé. A német gyerekek ártatlan seregét fogja vendéggul látni a vendégszerető magyar nép s ha hazatérnek a tovatűnő nyár után, szívükben örökké megmarad egy kép, a magyar róna, a burakalász, a délibáb, a fűrtös bajszu magyar paraszt és minden-minden, ami magyar, amit ez a szent, istenáldotta magyar föld termelt és adott bokrétaul az Uristen kalapjára.

Német gyerekek fognak jönni Magyarországra, hogy itt, közöttünk töltsék el a tikasztó nyári napokat és lelkükbe vessék mindazt a szépet, jót, amit a kéktükrű Adriától a zöld fenyős Kárpátokig e csipkés határot magukba ölelnek.

600 német iskolás gyerek utazik át Aradon június 29-én délután 2 órakor, hogy szét-szórva a széltörzsa minden irányában magába szívja a pusztó, életet adó magyar levegőt. És jönni fog utánuk még sok apró kis gyerek, a nagy németek fiai, kik nem lesznek szegény-nére apáknak és a fekete-fehér-piros lobogónak, s kiknek szívében szeretet, ábránd és életremény él. S ha jönnek a gyerek-vonatok, induljunk eléje, virág helyett vigyük el az élesekamarákban megnuzódó maradványokat, egy falatka kenyert! A németek nem lesznek hálátlanok.

A nagyszabeni német konzul átiratot intézett Varjassy Lajos polgármesterhez, értesíti, hogy 29-én német gyerekek utaznak keresztül Aradon és kéri, hogy a város vendégelje meg a gyerekeket egy-egy erőlevessel. Egy erőleves!

! Ez megvendégelés? Arad adott és adni fog! Adott a katonáknak, a sebesülteknek, az erdélyi menekülőknek, adott mindent, amit adhatott, hát Arad bizonyára most sem fog erőleves lakomát adni! Megvendégeli talán a város közönsége a Vörös-kereszt egyesülettel karöltve a német gyerekeket.

SPORT.

+ A 33. tisztek football csapata, mely az utóbbi időben élénk szerepet visz Arad város sportéletében pénteken, június 29-én, Péter és Pál napján ismét a pályára lép; ez alkalommal először helybeli, az Aradi Torna Egyesület szimpatikus csapatával veszi fel a küzdelmet. Az ATE, amely a háborus viszonyok folytán ebben az évben még nem szerepelt nyilvánosan, de a sportszerető közönség a múlt évi fényes működéséből ismeri, ez alkalommal teljesen reorganizált csapattal áll ki a nagy játéktudású tiszti csapat ellen. A mérkőzést, melynek jövedelme jótékony célt szolgál, a katonazené hangversenye mellett az A.A.K. Török Gábor-utcai csoporttelepén fogják megtartani.

A pétervári ostromállapot okai.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Az Aradi Közlöny mai száma közölte az Havas ügynökségnek azt a jelentését, hogy Pétervárott kihirdették az ostromállapotot. E nagy jelentőségű intézkedés részleteiről Zürichből a következőket jelentik:

A zavarok a Fekete tenger mellékén kezdődtek. Az utolsó napokban Szebastopolban a matrózok lázadás és viharosan lezajló gyűléseket tartottak, amelyeken a szónokok bizonyos tisztekekkel szemben a legerősebb bizakodásnak adták kifejezést. Egyeseket meggyanúsítottak, hogy a cári-regimével rokonszenveznek és négy magasrangú uszítót le is tartóztattak. Ennek a következménye volt aztán az, hogy a Fekete tengeri flotta parancsnoka Koltcsak admirális, amint azt már jeleztük is, távirati úton kérte Pétervárról a parancsnokság alól való felmentését. A kormány ugyancsak sürgőnyelg rendelte a tengernagyot Pétervárra, hogy az eseményekről referáljon.

A pétervári eseményekről mind máig egymásnak merészen ellentmondó jelentések érkeznek. Ezek közül ki kell emelni a pétervári munkás és katona tanácsnak június 21-én közzetett felhívását, melyet Pétervár Wiborgi városrészének munkásságához intézett és amely a következőképen hangzik:

— A forradalom kezdete óta Darnovó generálisnak a wiborgi negyedben levő házat némelyek, akik magukat kommunista anarchistáknak nevezik, megszállva tartják. A katona és munkás tanács már régebben kijelentette, hogy meg nem engedhető magánlakások megszállása a tulajdonos beleegyezése nélkül. A jelenlegi kormány súlyt helyez arra, hogy a házat azonnal ürítsék ki. A kívánságnak azonban a munkásság ellenszegült és vezetői kijelentették, hogy a házat fegyveres erővel szemben is védeni fogják. Ezenkívül a wiborgi negyed sok műhelyében kimondották a felkelést. A helyzet megvizsgálása után elhatározottak, hogy a kormány tudatja a pétervári lakossággal, hogy a munkás és katona tanács minden magáé, vagy iryvános háza való behatolást megtilt és azokat, akik e rendelkezést ellen mégis vétének, mint a forradalom ellenségeit fogják törvényszék elé állítani. A wiborgi városnegyed munkásságát felhívjuk, hogy a munkát azonnal kezdje meg, mert minden felkelés és ellenállás a forradalom kárába írható.

Ugyanebben az ügyben még a következőket jelentik Londonon keresztül. Az igazságügyminiszter elrendelte Darnovó generális anarchistáktól megszállott házának kiürítését. Az anarchisták erre kijelentették, hogy ők a kormány minden erőszakossága ellen védelmezni fogják a házat és magukat. Délben ezekre menő fegyveres tömeg vette körül a házat. A szónokok kijelentették, hogy véres összeütközések elkerülhetetlenek, ha velük szemben erőszakot alkalmaznak. A krosszstadti képviselők kijelentették, hogy szükség esetén fegyveres matrózok fognak Péterváron megjelenni, hogy az anarchistákat védelmezzék. Délután két órakor megjelent a kormánynak egyik kiküldötte, aki eredmény nélkül tárgyalásokat folytatott az anarchistákkal. A kormány elrendelte, hogy a házat minden áron ürítsék ki, ha ez nem történik meg, a kiürítést fegyveres erővel hajtják végre.

A Rjecs jelenté, hogy Pétervár városa pénzügyi összeomlás előtt áll. Az orosz pénzügyminiszter az orosz pénzügyi körök gyűlésén kijelentette, hogy az állami bevételek emelését az adók behozatalával kell növelni. Legelőbb

is a jövedelmi adó fog érezhetően magasra emelkedni. A jövedelmi adót a jelenlegi jövedelmi adó két és félszeresére emelik. A hadinyereség adó a jelenleginek nyolcszorosát is meghaladja.

Megbénult

a francia kereskedelem.

A tengeralattjáró háboru hatása Franciaországra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Anglia kereskedelmi flottájának súlyos veszteségei az U háboru kifejedése óta könnyen azt a hitet kelthetnék, hogy Franciaország sokkal kevesebbet szenved az U-hajóktól. Tévedés lenne. A francia kereskedelmi flotta veszteségeinek abszolút összege messze mögötte marad ugyan az angol számnak, de viszonylagosan Franciaország mintha sokkal többet szenvedne.

A tengeralattjárók sikerei a Földközi-tengeren a legutóbbi hónapokban jelentékenyen fokozódtak, és már ebből is következtethetünk a francia kereskedelem érzékeny károsodására. Erre az eredményre jutunk az arányszámítás útján is. A háboru kitörésétől 1916 december 31-ig összesen 1813 fölismert nevű hajó súlydelt el. 3.532,174 reg. tonna bruttó, ebből 228 hajó (339,720 reg. tonna bruttó) francia lobogó alatt. Franciaország tehát körülbelül 9 $\frac{1}{2}$ %-al részesedett az egész veszteségben. Junius közepéig a kereskedelmi háboru egész zsákmanya kerek 9 fél millió reg. tonnára (bruttó) emelkedhetett. Feltéve, hogy az arány azóta nem változott, ebből körülbelül 88,000 tonna jutna Franciaországra. Már most Tissier képviselő a kamara június 7-iki ülésén a francia kereskedelmi hajóhad veszteségeit 1,023,000 tonnára becsülte. Ez pedig sokkal magasabb, mint a mi számításunk. Magyarázat: a tengeralattjárók sikereinek emelkedése a Földközi-tengeren. Hogy ez a veszteség aztán mit jelent, arra nézve meg kell gondolnunk, hogy az egész francia kereskedelmi flotta a háboru előtt, 1914 közepé táján körülbelül 2.320,000 reg. tonna (bruttó) volt. Azóta építkezés, vásárlás és a központi hatalmak hajóinak elkobzása révén kerek 330,000 tonnával növekedett, viszont a természetes elhasználódásra és tengeri balesetekre — a háboru teljes kikapcsolásával — 150,000 tonnát számíthatunk le. A francia kereskedelmi flotta mai követel-rovata tehát körülbelül 2 fél millió tonna. Ha a Tissier által említett összeget ebből levonjuk, akkor a francia kereskedelmi flotta a valóságban nem több 1 fél millió tonnánál. Már most: ha a veszteségek a közeljövőben is ilyen magasak maradnak, akkor a francia kereskedelmi tengerészet 1918 április vagy május havában megszűnik.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* A Nyári Színház megnyitása. Nagy előkészületek előzték meg a nyári idény megkezdését. Első előadás pénteken, Péter és Pál napján lesz, amikor délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Kacsón Pengrác hangulatos daljátéka, a János vitéz kerül színpadra. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal a szezon slágerje a Csárdás királynő van műsoron ugyanabban a kitűnő szereposztásban, mint a bemutatónál volt. A Csárdás királynő szombaton este is műsoron van. Vasárnap mint rendszeren ismét két előadást tart a társulat d. u. 3 órakor Schubert bájos operettje, a Három a kislány van műsoron, este 7 és fél órakor pedig egyik legszebb operett, az Orfeusz a pokolban kerül előadásra. * Előkészületen. A Népopera szenzációs operettújdoncsága, a Golem lesz a legközelebbi újdoncság, melyre új díszletek is készültek. A

társulat a legnagyobb gonddal készül ennek a minden ízében érdekes darabnak a bemutatására. A címszerepet Róna játssza.

Verekedő paptanárok.

Botrány a nagyvárad premontrai rend házában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad előkelő társadalmát — mint nagyvárad tudósítók jelenté — nem minden napi szenzáció tartja izgalomban. A nagyvárad premontrai rendház öreg, csendes falai néhány nap óta furcsa és szokatlan izgalmat látnak most maguk körül és ezt a hirtelen változást a rend népszerű és közviszéletben álló tanárai idézték elő.

A dolognak messzi kinyúló előzménye vannak, amelynek az lett a következménye, hogy a rend egyik tanára és a többi tanár között kiélesedett a helyzet, amely mindinkább elmérgesedett és végül egy olyan összecsapásra vezetett, aminőt egyáltalán nem értek meg a tiszteletreméltó, csendes falak.

A napokban az történt, hogy a rend egyik tanára megtámadta Szilágyi Dózsa tanárt. A rend szigorú szabályai ilyen esetet kizártnak tartanak és ezért az erélyesen eljáró tanár az affér után kiköltözött a rendházból és ugye elintézéséig külön vett lakást. Vasárnap a jászói préposttól távirat érkezett Szilágyi Dózsa tanár címére, mely sürgősen maga elé idézte a tanárt s melynek következménye az lett, hogy Szilágyi Dózsa a jövő esztendőre egyáltalán nem jelenik meg a várad katedrán.

Szilágyi Dózsa, aki annyiszor hangszólította, hogy ő előbb szerzetes, aztán tanár, — teljesen údon mintára megfigyelő intézetet alakított a szobájából. Rendtársai működését, életét naplózta, ellenőrizte valláserkölcsei szempontból, sőt sokkal tovább menve, titkosrendőri ügyességgel kezdte kutatni tanártársai előéletét. Egyesek szerint vallási, fanatikus meggyőződése sugallta ezt és ez nem is hihetőleg, az általa megvádoltak azonban „minden rendtársi szeretetet kizáró sknemunkának és féktelen nagyratörésének” tudták be ezt a működését a jászói főpáthoz intézett memorandumában.

Az évtizedekre visszanyúló adatokat aztán rendezve, vádpontokképpen juttatta időnkint Szilágyi Dózsa a főpáthoz. Meg kell azonban értenie a közönségnek, hogy ez nem valami aljas kémkedés volt, — a katolikus papi szerzetesrendek tagjai nemcsak a maguk a „testvéreik” lelki életére is ügyelni kötelesek és szabályaik értelmében a szeretet nem az esetleges hibák elnézését, hanem fölfedését és javítását jelenti. Nem a modern világba való dolog, — de azonnal jogosult, mihelyt a szerzetesrendi élet az.

Más, nagyobb baj volt ennél az, hogy Szilágyi Dózsa talbuzgalmában nagyon túlhaladt a célon. A megvádolt rendtársakat nem találták feddesre, vagy vezeklésre méltóknak. A tanár jó vallásharcos lehetett, de igen rossz detektiv.

A működése tényleg teljesen a premontrai rend magánügye volna, ha ez a rend éppen az oktatás terén nem lenne olyan elismert nagy erőssége a magyarság és Várad kulturájának. Így a várad oktatásügy, Várad jövője tette közügyvé a dolgot. A megvádolt rendtársak ugyanis nem igen tartották elégtételnek a vizsgálatok beszüntetését 20—30 éves multjuk folkavarása után. Végül az egyik tanár a mult osütörtökön, városszerre ismert módon próbált elégtételt venni.

A jászói főpáth döntése minden bizonnyal visszaadja a belső nyugalmat a várad rendháznak és a jó tanárokat a közoktatásnak.

H I R E K.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 óraker.

Megállt a municiógyártás Oroszországban.

— Sorozás Északamerikában. — Japan segítség Oroszországnak.)

Stockholm. Pétervárról jelentik: Az állami municiógyárakat nyersanyag hiány miatt be kellett zárni. 40000 munkás szünetel. Az egész forgalmat 32 vasuti fővonalon be kellett szüntetni. Pétervárról 60000 frontkatonát küldtek a finnországi mozgalom lefűzésére. Ujabbon Pétervárról érkezett hírek szerint a fronton újból egész orosz hadosztályok állásztak.

Stockholm. Az orosz munkástanács által június 23-ra Stockholmba összehívott nemzetközi értekezletet bizonytalan időre elhalasztották.

Haga. Newyorki jelentések szerint a sorozások Észak-Amerikában július 1-én kezdődnek meg és hat hétig fognak tartani.

Haga. Lloyd George pénteken Glasgowban fontos beszédet mond az általános helyzetről és az entente hadi-céljairól.

Genf. A Petit Journal jelenti Pétervárról: A japán kormány ismét felajánlotta segítségét az orosz kormánynak a rend helyreállítására és a hadseregnek újjászervezésére.

Basel. Francia lapok szerint a múlt héti izgalom után a nyugalom újból helyre állt. A minisztertanács felhatalmazta a pétervári kormányzót, hogy a legerélyesebben járjon el a tüntető radikális szocialisták ellen.

Bécs. Klofac képviselőnek, a ki tudvalevőleg le van tartóztatva, a honvédelmi miniszter megengedte, hogy most elhagyja apjának temetésére elutalhessen.

Basel. A Baseler Nachrichten jelenti, hogy a francia hadseregben harcoló orosz csapatok elhagyták állomáshelyeiket.

Az exoar és családja a fogságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zürichből táviratozzák: A párisi *Le Journal* pétervári levelezőjének alkalma volt látni a fogolyként őrzött volt cárt és igen érdekesen írja le a cár és családjának életmódját. A kastély középső része az őrzés megkönnyítése céljából lakatlan. A cár a földszint bálcsarnokban lakik. A cárné a gyermekeivel az első emeleten.

A kastély jobbszárnyában van *Benkendorf* gróf, az öreg főudvarmester lakosztálya. Az épületnek ugyanebben a szárnyában helyezték el az udvarhölgyeket, a háziorvost és a kis trónörökös francia nevelőjét. Az udvartartás egész személyzete, mely azelőtt 250 emberből állt, most 94 ember. A kastély őrsége 150 ember, akik három vonalban vannak a park körül elosztva.

A kastély belsejében csak három katonát őrködik. A kastély parancsnoka bármikor bejelentés nélkül beléphet az exoarhoz, akinek a parancsnokon kívül egy katonával vagy tiszttel sem szabad beszélni. A cár szorgalmasan olvassa a lapokat, az étkezéseknél jó hangulat-

ban ül az asztalnál, de azokról az eseményekről, amelyek trónjától fosztották meg, egy szót sem beszél. A cár reggelente testgyakorlatokat végez, azután dolgozik vagy pedig kerékpárra ül és néhányszor körüljárja kerékpáron a kastélyt.

A cárné egészen buskomor. Meglátszik rajta, hogy beteg, keveset eszik és étkezés közben alig beszél környezetével. Járnai már nem tud és a szolgák tolokocsin tolják az egyik szobából a másikba. A cári pár gyermekei azonban nagyon nyugodtak és kitűnő hangulatban vannak.

— A bolgar főkonzul egy fővárosi iskolában. A VII. kerület Kertész-utcai felső kereskedelmi iskola, mely először vette fel rendes tantárgyai közé a bolgar nyelvet, ma tartotta évzáró vizsgáját. A vizsgálaton *Netkov Tódor*, a bolgar főkonzul is megjelent a bolgar konzulátus ügyésze kíséretében. A megjelentek számára igazi meglepetést okozott e vizsgálat. A tanulók egytől-egyig bolgar nyelven feleltek. A főkonzul hosszabb beszédet intézett az ifjúsághoz, melyben hangsúlyozta, hogy a két nemzet barátságának előmozdítására leghatásosabb eszköz, ha annak ifjúsága kölcsönösen hajlandó egymás nyelvének megtanulására.

— Hír a vasuti üzletvezetőségek megszüntetéséről. Az Esterházy-kormány által felállítandó közlekedésügyi miniszterium hír szerint mélyreható változásokat eszközöl a vasuti forgalom terén. Szó van ugyanis arról, hogy az üzletvezetőségeket megszüntetik s a vidéken nagyobb jogokkal felruházott független igazgatóságokat létesítenének, mint például Németországban és Ausztriában látjuk.

A háború alatt ugyanis a német vasuti rendszer előnye hatalmas bizonyítékokat kapott. Németországban nincsenek üzletvezetőségek, hanem csak igazgatóságok, de ezek aztán igen nagy rendelkezési joggal. Ők dirigálnak bizonyos számú gép- és kocsiparkot, beleszólásuk van a menetrendekbe és sok olyan hatalmuk, amelyről most nem is álmodhatnak a magyar üzletvezetőségek. Természetesen Magyarország a maga fejlettebb vasuthálózatával igen könnyen beleilleszkezhethetne ebben a rendszerbe. Ezek az igazgatóságok Magyarország földrajzi helyzete szerint oszlanának meg lenne dunántúli, alföldi, északmagyarországi, délmagyarországi, erdélyi és horvátországi igazgatóságok.

— Az aradi hadikölcsönjegyzés eredménye.

Még egy nap és a hatodik magyar hadikölcsön nyilvános aláírására kitűzött határidő lejárt. Többé nem lehet jegyezni a hatodik kölcsönre és a ki elmulasztotta kötelességének teljesítését, annak már csak egy nap áll rendelkezésére, hogy helyrehozza hibáját. A most folyó parlamenti vita némi izelítől szolgálhat mindenkinek, hogy milyen lesz a számonkérés és figyelmeztetésül szolgálhat, hogy ismerik mindenkinek bűnét és mulasztását és előbb-utóbb elkövetkezik az idő, s mikor a nyilvános megszégyenítést senki sem fogja elkerülhetni azok közül, a kik a megszégyenítésre okot szolgáltatnak. Az eddigi jelekből ítélve, a hadikölcsön jegyzések eredménye kielégíti a várakozásokat. Az aradi hadikölcsönjegyzés mai eredménye a következő:

Aradi Első Takarékpénztár. Barna Gáborné újabb 100.000. Kalmár Mihályné 12.000 dr. Csaszák Sándorné 10.000. Czibik Mihály 6000, Grosz Pál 5000, Mód János 3000, Mód Mihály 5000, Joanovits Erzsébet 3000, Joanovits Terka 3000, összes jegyzés 4.670.750 korona

Az Arad-csanádi Takarékpénztárnál ma 115.900 koronát jegyeztek, összes eddigi jegyzés 7 millió 401.000 korona.

Az Ipar- és Népbanknál eszközölt jegyzések a következők: Kelecsényi Ella 6000, Keller János Vám 20.000, Grimm Károly Koperán 10.000, Szász György Koperán 600, Villányi Imre 1000, Grujeszku Szilvia Szolcsva 1100, Jalgóczy Kálmán Soborsin 200, Reinhart Mátyas Tok 1000, Láz Dénes 100 korona. Összes eddigi jegyzés 2.320.150 korona.

A Polgari Takarékpénztárnál jegyeztek: Kovács Lujza 3000, Haller József 500. Összes eddigi jegyzés 1.842.000 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál a hatodik hadikölcsön hat és félmillió koronával zárult; a hat hadikölcsön együttes összege negyvenkét millió.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál ma 26.850 koronát jegyeztek. Az intézetnél a hatodik hadikölcsönre összesen 1.083.750 koronát jegyeztek.

A Viktoria Takarékpénztárnál a hatodik hadikölcsön végösszege 955.000 korona.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben kitűnő szolgálatuk elismerésül Szél Lajos 33. gyalogezredbeli főhadnagynak a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, Schwarz Herman tizedesnek, Szabó László és Balogh Mátyas népfelkelőknek a 2. népfelkelő gyalogezredben a 2. osztályú vitézségi éremet adományozta.

— **Házasság.** Fidy Béla tartalékos tüzérhadnagy, a miniszteriumhoz beosztott kir. mérnök, ma délelőtt házasságot kötött Temesvárott özvegy *Neubausz* Ernőné, született *Kacander* Teréz urasszonnyal. A házasságkötésnél mint tanúk szerepeltek: *Kostyál* Dezső tüzérszázados és *Rona* Ede tüzérhadnagy. Az anyakönyvi hivatalban lefolyt szertartást a református templomban egyházi áldás követte.

— **Névváltozás.** Kiskoru *Perweiler* Elemér aradi születésű, ugyanottani lakos, családi nevének *Páfty* névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Szerencsétlenség egy szalami-gyárban.** Budapestről jelentik: Kőbányán ma délelőtt tizenegy óraker a Tűzér-utcában levő Magyar Szalami Gyár telepen súlyos szerencsétlenség történt, amelynek egy ember áldozatul esett. A szalami-gyár pincéjében levő hűtő helyiségben, ahol kilenven ember dolgozik, egyik hűtőgép kompresszor csöve megrepedt és a csövön keresztül kiomlott az amoniák gáz, amely a gépet működésbe hozza. A helyiséget egyszerre fullasztó amoniák gáz töltötte meg és a munkások hanyat-homlok ajtón, ablakon keresztül menekültek a hűtőből. Csak egy munkás, *Kokrik* Péter 41 éves munkavezető, aki a gázt kezelte, nem tudott a bajból idejekorán menekülni. A kiomló amoniák teljesen megfagyasztotta és holtan esett össze a gép közelében. Tűzoltók vonultak ki, akik csövek segítségével mentek be a munkahelyiségbe, ahol *Kokrik* holttestét megtalálták. Egy munkás a menekülés után az eszméletét veszítette. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a balesetért a gyár vezetőségét terheli a felelősség. A gépész, akinek feladata lett volna a gép kezelése, tegnap és ma reggel nem jött be a gyárba és helyette állították a szerencsétlenül járt munkást a géphez, aki nem szakember és így történt a szerencsétlenség.

— **Adományok.** Róth Izidor butorgyáros (Arad) 20 koronát adományozott a vak katonáknak és 20 koronát a hadiárvák részére. Akermann Márton (Galsa) 17 koronát küldött a rokkant katonák javára. Vértés Ignác (Borosjenő) 5 koronát küldött a szegény özvegyek s árvák részére.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Bécsből jelentik: A Reichsrath mai ülésén Seidler az új miniszterelnök bejelentette kinevezését és bemutatta a kormány tagjait. A költségvetés provizoriumának tárgyalása során a honvédelmi miniszter egy interpellációra adott válaszában kijelenti, hogy bizonyos, hogy sok olyan dolog történt, amit a rendkívüli körülmények ellenére is alig megérteni, de igazolni egyáltalán nem lehet. Még sem szabad azonban általánosítani.

Seliger képviselő azt kérdezi, hogy mit fog tenni a kormány az egész termés lefoglalása céljából. Fogja-e Magyarországot arra kényszeríteni, hogy a monarchia másik részével szemben kellő képen tegye meg kötelességét.

Brokesch kijelenti, hogy pártja csakis olyan kormányt támogat, a mely a programjában felveszi a

dualizmus megszüntetését és a monarchia mindkét felének önálló államokká való kiépítését. A csehek és a magyarok természetesen még nem jutottak annyira, hogy különösen az utóbbiak ennek szükségességét elismerjék. A parlamentben tett kijelentések a magyarok táborában bombaként hatottak, mert rossz a lelkiismeretük.

Ami a tót kérdést illeti — mondotta a szónok — Magyarországon mindig történelmi fejlődésről beszéltek. Ezzel szemben rá kell mutatni arra, hogy III. Endre halála után a magyarok Csehország királyát ültették trónra úgy hogy a tizenötödik század kezdete óta a Magyarországon és a tót sorban a Habsburg-házból lévő király uralkodik.

— **A tengeraltjárók munkája.** A Wolff-ügynökség jelenti Berlinből: Az Atlanti Óceánon és angol csatornában újabban tengeraltjáróink 24.000 tonnát süllyesztettek el.

— **A burgonya ára Aradon, Varjassr** polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: Az országos közéletmezési hivatal 33800—IX. —1917. számú rendeletéből kifolyólag közhírré teszem, hogy az 1917. évi termésből származó mindennemű burgonyának ára mosott állapotban 40 koronában, nem mosott állapotban pedig 36 koronában állapított meg métermázsankint. Ezen árak túllépése vagy bármilyen módon történő kártétele az 1914. évi L. t.-c. 9. §-a értelmében kihágást képez és az 1917. évi LXIII. t.-c. 15. §-ának második bekezdésében megjelölt közigazgatási hatóság által két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — Nagyja szépen hangzik ez a hirdetmény, de még szebb és jobb volna, ha a rendőrök is elbíránák azt és a piacon érvényt is szereznének neki.

— **Primitiva.** A helybeli minorita-templom, melyben csak a napokban mutatta be nagy külső fénytel első szent miseáldozatát. Csányi Medárd, minorita-rendi hitoktató, hasonló okból ismét fényes ünnepségeknek lesz a színhelye. E hó 29-én, Péter és Pál apostolok ünnepén járul ugyanis e templomban felszentelése után először az oltárhoz Bakos Iván végzett minorita-rendi növendék, bécsi egyetemi hallgató s a szent Agostonról nevezett felsőbb hittudományi intézet tagja. Manuduktör Lakatos Ottó dr. rendfőnök lesz, az ünnepi beszédet pedig Monay Ferenc dr. plébános tartja. Az oltárayai tisztet Dengi Lajosné fogja beöltöteni.

— **Villanyos oséplés a szegedi szérűskertekben.** A szegedi villanyostársaság ajánlatot tett a városnak arra, hogy a szérűskertekbe kivezeti a villanyos áramot, úgy, hogy az idén a oséplést ezen a Szabadkán már megkísérelt és nagyszerűen bevált módon lehet végeztetni. Ebben az ügyben ma Szalay József dr. főkapitány elnökletével a helyszíni bejárást megelőző értekezlet volt a városházán. Megjelent rajta Somogyi Szilveszter dr. polgármester a villanyos-társaság részéről Rosenfeld Richárd és Pongrácz Albert, a gázgyár igazgatója, aki kijelentette, hogy az ő vállalatuknak a terv ellen semmi kifogása nincs.

— **Háziladás.** A temesvári Ferenc József-uton levő Neuhausz-féle kétemeletes palotát megvette Färber Bernát temesvári nagykereskedő ötszázötvenezer korona vételáron.

— **Milyenek az aradi véteményes kertek?** A gazdasági szék tegnap tartotta meg a kertészeti szemlét a városi kertészetekben. Lócs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok vezetésével és meggyőződött arról, hogy a bérlelt mindenütt megfeleltek kötelezettségeiknek és konyhavéteményeket ültettek, sajnos az állandó nagy szárazság következtében kevés sikerrel. A bérletek közül kiemelkedik a Faragó-féle kertészet és jók még a városi külső, valamint a Kristóvíri-féle kertészet. A többi azonban aligha fogja még a beéjevetett magot is visszaadni.

— **Korzó-ünnepély.** Amely sikeres és minden várakozást felülmúló volt az a hadiképzés, melyet a háziezred rendezett, ép oly impozánsnak ígérkezik az a nagyszabású ünnepély, amely a hadiképzés bezárása alkalmával fog lefolyni július elsején a Maros-parti korzón. Arad város közönsége nagy szeretettel várja az ünnepséget, ahol bő alkalom kínálkozik mindennemű kellemes szórakozásra és egyben örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy az ünnepségen való tömeges részvételével kifejezésre juttassa a háziezred iránt táplált szeretetét és nagyrabecsülését.

— **A só ára az aradi sóhivatalban.** Az aradi m. kir. sóhivatalnál folyó évi július hó 1-étől 1918. június hó 30-áig terjedő időre a következő árakon kapható só: 100 kgr. konyhasó (kő vagy őrlött) a kincstári sóraktárból 23 K 40 f. 100 kgr. konyhasó teljes vasúti kocsikban a vasúti állomásról 22 K 96 f. 100 kgr. sajtolt marhasó a kincstári sóraktárból 11 K 54 f. 100 kgr. sajtolt marhasó teljes vasúti kocsikban a vasúti állomásról 11 K 13 f. 100 kgr. őrlött marhasó (zsák nélkül) a kincstári sóraktárból 9 K 94 f. 100 kgr. őrlött marhasó (zsák nélkül) teljes vasúti kocsikban a vasúti állomásról 9 K 53 fill.

— **Helybeli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levélpapírosok, papírzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban** Kerpel Lszó papírnagykereskedésében.

— **Központi-szálló.** Arad legkellemesebb nyári helyisége az orfeum távozása után is kedvező időben minden este a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll, ahol a megkedvelt 3 és 5 koronás menü kivül izletesen előállított, kelő választéku étkek és hűsítő italok szolid árak mellett figyelemmel lesznek felszolgálva.

— **Legújabb divatlapok** Kerpelnél. 354

A Neptun titka, vagy hová lett a — trikó ? Érdekes per a járásbírósnágon.

A Nap, mint valami szuverén ur parancsot küldött a napokban az aradi Neptun-fürdő tulajdonosaihoz:

Rajta fiaim, mit késlekedtek? Nem látjátok-e hogy ég a napmelegtől a kopárszik sarja s ezenfelül leég az emberek bőre: nyissátok meg azt a fürdőt! Hadd üdüljenek fel szegény aradiak...

A parancs teljesítve lón s a Neptun-fürdőben azóta Arad szépei és untaulich atlétái hűsítik forró testüket a Maros lágy hullámverésében.

Ez a hullámverés egyébként a legújabbban egy szokatlan perre szolgáltatott okot. A női fürdőben ugyanis a napokban erős hullámverés volt. Sokat becsélgettek-e a fürdőző hölgyek vagy előre nem sejtett esőzés növesztette meg a vízállást: ki tudná megmondani mi okból: a hullámverés halatoni arányokat ültött.

Egy szép aradi asszony vidáman lubickolt a paskoló hullámok között, melyek szeszélyesen és beszélgetve simultak szép formájához, midőn a parton álló barátja beszélt hozzá a fürdőbe:

— Honka, siess, egy félórát várlak!

— Azonnal, angyalom, már megyek is! — a fiatal asszony sebében ki is ugrott a vízből, majd egy ajtón keresztül sietett parton álló barátjához.

Ebben a perében azonban, mint egy hatalmas kórus hangzott fel a fürdőző nők és férfiak, vízben uszók és szárazon állók józsu kacagása.

— Szent Isten — dobant meg a szíve a fiatal hölgynek —, ezek én rajtam kacagnak, s azzal önkénytelenül végig nézett magán. Egy pillantás és az ájulás környékezett, mert fiatal, üde, vizharmattól fényes és csillogó testét nem fedte más, mint az édenkert gyönyörű tolettje, Éva agyánk csodaszép kosztümje, amely oly tökéletes volt, hogy még a képmutató festők stilizált fügefalevele is hiányzott róla.

Mint a villám ugrott be a fiatal hölgy a vízbe, hová csakhamar dobtak is utána egy trikó-fügefalevél utánzatot.

Az ifju hölgy beperelte a Neptun fürdő igazgatóját, mert amint mondja: megszegyenyítését a fürdővíz erős hullámverése okozta. Játékos kedvében ugyanis nem vette észre, hogy a ragaszkodó és szerelmes hullámok lecsókolták róla a fürdőkosztümöt s boldog elfeledettségében így ugrott a szent természet tökéletességében a partra. Megszegyenyítéséért azonban 100 korona kártérítést követel a fürdő tilalmasaitól.

A szegény Neptun pedig kétségbeesetten védekezik a vád ellen:

— A hullámverésnek ki tudna parancsolni? S bizonyos-e, hogy a hullám oldotta meg a laza kis trikót? Nem működtek-e a fürdőkosztüm eltávolításában közre természetfölötti erők?

A bíróság bölcsességében van most mindkét fél bizalma... A bíróságnak kell most megkötni, amit a hullám kioldott, a bölcseségnek kell most helyrehozni, amit a balga víz elrontott... De vajjon ki fog felelni arra a titokzatos kérdésre, hogy — hová lett a trikó?!

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Újult életet jelent egy
okszerű bedörzsölés
valódi

Brázay, sósborszesszel!

Úditi, erősíti, frissíti
a fáradt tagokat!

H-7179

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— **A nyári vásár Aradon.** Aradon a folyó évi nyári országos vásár július 6-án egy napon lesz. Ezen egy napon tartják meg a kirakodó, juh, szarvasmarha és lóvásárt is. Az állatvásár a birkás dűlőben levő új vásártéren megy végbe. A felhajtás reggel fél 5 órától van megengedve. — Az elkerített lóvásártérre is szabad szekérbe fogott lovakat bevinni, csak akkor ha a szekérbe fogott lovak is szabályszerű marhalevéllel vannak ellátva. A ki a szekérbe fogott lovakat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, marhalevél nélkül is behajthat a külön kijelölt helyre.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

MOZGÓKÉPSZINHAZ.

* **A 9 ujjú ember II.** a Nordisk filmgyár dektív slágere legközelebb az *Érzsébet mozgószínházban*.

* **Atalakítják az Uránlát.** Hétfőn bezárultak az Uránia színház kapui, s legközelebb napokban dolgozók kézművesek munkája fogja modernné varázsolni a színházat, hogy a közönség ne csak művészeti, hanem kényelmi szempontból is a legelőkeltebbet kaphassa ezután. A háború okozta rendkívüli viszonyok következtében az igazgatóság mindaddig elhalasztotta az építkezést, és azzal kárpótolta a közönséget, hogy a legdrágább és a legművészebb értékű filmeket hozta gyors egymásutánban műsorra, s most határt nem ismerő áldozatkészséggel ezentelül át is alakítja a színházat, hogy a közönségnek mintegy meghálálja azt a rokonszenvét, melyet nem éppen

modern helyiségei iránt tanusított. Súlyos anyagi áldozatokat hoz most az igazgatóság, de nem riad vissza ettől sem, ha arról van szó, hogy a közönség érdekében valami üdvös újítás történjen. Előre is jelezhetjük, hogy az Uránia a megnyitás első percétől kezdve olyan műsorokat biztosított magának a jövő évadra, melyekhez hasonlókat egy vidéki mozgószínház sem nyújthatott és nem is fog nyújtani.

* **Uj Arany-sorozat film az Apollóban.** Hogy az Apolló vezetéséből mennyire hiányzik a rideg üzleti szellem, élénken dokumentálja az a körülmény, hogy most, amikor az Uránia átalakítás miatt zárva van, nem használja ki a konkurrencia nélküli helyzetet, hanem ellenkezőleg: szebbnél-szebb nagyszabású filmeket mutat be minden egyes műsorán. Az Apolló publikuma két napon keresztül olyan Henny Porten-dramában gyönyörködött, amilyenhez hasonlókat csak nagyritkán produkál a kinematográfia. A közönség élvezetének legmélyebb érzéseivel csodálta meg a képet s előreláthatólag ugyanez a hatalmas siker fogja kísérni a szerdai új műsort is, amelyen az Arany-sorozat legújabb szenzációs filmje, a Szívek játéka kerül bemutatásra. Az amerikai World-filmgyár, a Trilbyvel, a Kaméliás hölgygel stb. ajándékozta meg az emberiséget, a Szívek játékában újabb szédületes perspektíváját nyújtja azoknak az elképzelhetetlenül hatalmas művészi és technikai méreteknél, amelyekkel rendelkezik. A négy felvonásos dráma lebilincselően érdekes meséjét csak azért nem mondjuk el, hogy annál kellemesebb hatást tegyen a közönségre.

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 korona
Fél évre . . . . . 18 korona
Negyed évre . . . . . 9 korona
Egy óra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

A Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal kapcsolatos Internátus. 4071

Ellátási díj 1000 korona. A fővárosi felügyelete alatt külön izraelita menza. Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Beiratás levél útján is eszközölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legégszebb vidékén.

14109—1917. kb.

Hirdetmény.

A beállott melegebb időszakra való tekintettel a járványos betegségek ellen való intézkedés szempontjából, a fennálló törvényes intézkedések és kormányrendeletek alapján a közegészség és köztisztaság megővására a következőket rendelem:

1. Tilos bármilyen szemetet, söpredéket, hulladékot, gyümölcshéjat, papírhulladékot a ház belsejéből az utcára vagy köztérre lerakni, a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni.
2. Az udvarokat tisztán kell tartani.
3. Lakhelyiségek állandóan tisztán tartassanak, gyakran szellőztessenek.
4. A háztartás szenny- és lötyedék vizének a csapadékvizek levezetésére szolgáló csatornába való bedöntése szigorúan tilos.
5. Csatornázási hálózatok kívül eső arnyékszeket és vízelőhelyeket állandóan tisztán tartani, karbóllal, mészteljjel vagy vasgálic-oldattal fertőtleníteni.
6. Sertés és baromfi ólak, baromfi-kegyekek napenként tisztítandók, az összegyűlt trágya legalább minden másodnap kihordandó.
7. Az udvaron levő nyílt folyókákat naponta felszerni- és fertőtleníteni kell.
8. Csontokat, rongyokat, beleket és bőrtöket, nemkülönben más büzt terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni és raktározni tilos.
9. Nyílt kutak befödendők. Tilos kut mellett ruhát mosni.
10. A vízellátás és klozetek öblítő készülékek állandóan jókarban és használható állapotban kell hogy legyenek.
11. Sütők, mészárosok, hentesek, cukrászok, kávéosok és vendéglősök s általában mindazok, akik élelmi cikkek és italok eladásával és előállításával foglalkoznak, kötelesek műhelyeiket, árusító helyeiket, az azokhoz tartozó férőhelyeket, kamrákat, pincéket stb. tisztán tartani. Közfogyasztásra szánt élelmi cikkeket u. m. húst, húsreményeket, tejet, tejtermékeket, cukorneműket, sütemény és gyümölcsféléket úgy az üzletekben, mint nyilvános helyeken, valamint utcákon, tereken és piacokon történő árusításnál állandóan vászonnal, tüllel vagy üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyek stb. be ne lehessenek.
12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egészségének megővése érdekében helyesen cselekszik, ha a házon kívül beszerzett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés útján ártalmatlanokká teszi, mert ezután a fertőző bacillusok csirái eöblenek.

Nyers ételek, romlott, vagy soká állott éledelek és éretlen gyümölcs élvezetétől tartózkodjunk.

Utakból származó ivóvizet ajánlatos felforraltatni és lehűteni.

Különbösen és nyomatékosan figyelmébe ajánlom a közönségnek a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, a mely már magában is fél egészség.

Figyelmestetem végül a közönséget és az 1876. XIV. t.-c. 80. §-a, valamint az ez alapon kiadott kormányrendeletekre vonatkozóval szil-

gorn köteleességévé teszem mindenkinek, hogy a tudomására jutott fertőző betegségeket, u. m.: kolera, kiütéses tifusz, hasi tifusz, vérhas, himlő, vészterő láz, járványos gerincgyógy (nyakcsirtmerevés) vagy ezen betegségekre gyanúsakat, hivatalomnál, esetleg az orvosi hivatalnál vagy a kerületi tiszti orvosnál haladéok nélkül bejelentse.

Mindenki, aki a tudomására jutott ragályos betegnek bejelentését elmulasztja, az 1876. XIV. t.-c. 7. §-a alapján 600 koronáig terjedhető és 60 napi elzárásra átváltostatható pénzbüntetéssel fog sújtatni.

Arad, 1917. június hó 17.

Greén, főkapitány.

A szépségápolás titka a felhasznált szépitőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépitő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőzőse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k. nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehelet finomságu. Crém, fehér, rózsás és testáztanokban Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvege 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1843

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

25 hold erdő,

egy, a Maroson levő hidvám-jog egy holdas gyümölcsös kerttel és egy korsmahe-lyiség, jutányos áron

eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

Gálffy Gábor,

Guraszádán. 4217

Arad legrégebbi kerekpár, varrógép és Gramophon raktára. Villanyvilágítási vállalat.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 5-6.

Telefon 96.

Veszek törött és használt gramofon lemezt K. 0.50 darabját.

Evedült képviselőt a világ legjobb svájcműanyu gépekből. Columbia és Iró-angyalos jegyű gramofonokból. Waffler- rad kerekpár és Pfaff varrógépek, Saphirtus „Pathefonok”, Pathe lemezek. Megérkeztek a legújabb felvételi-ope- rettek és népdalok. Király Ernőtől.

Nagy raktár kerekpár alkatrészekből, gumiból és Acetylen lámpákból. Pontos kiszolgálás, jutányos árak. Nagy szak- szerű javító műhely. 2951

1628—1917.

Pályázati hirdetmény.

A Bátor Wüllerstorff-Urbán Bernát a tengernagy által két szegény be- teg tengerészkatona segélyezésére létesített alapítványra.

A tengerészeti alapítványi bi- zottság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből két szegény tengerészkatona kö- zött az 1917. évben kiosztásra ke- rülő egyenként 140 korona se- gélyre.

Az alapítványokra oly tenger- észkatona bírnak igényvel, akik a cs. és kir. haditengerészet kö- telekesei: tényleges katonai szol- gálati idejük alatt keletkezett be- tegség miatt, ellátási igény nél- küül bocsátották el.

Az alapítványi segély a folya- modók közül a két legérdeme- sebbnek egy évre adományozatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján il- lésztetik ki. Az a körülmény, hogy valaki ennek az alapítványnak a jövedelmében már részesült, a segélydíjnak újból való elnyerését nem zárja ki. Felhívom annél- fogva az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodvá- nyaikat a folyó évi július hó 1-ig a triesti cs. és kir. haditengeré- szeti kiegészítési kerületi paran- csnokságnak (jelenlegi székhelye Laibach) nyujtsák be.

A folyamodó által igazol- landó.

1. Hogy a cs. és kir. haditen- gerészet kötelekéséből tényleges ka- tonai szolgálat alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nél- küül bocsátották el.

2. Hogy vagyontalan, szegény és segélyre szorul.

Ez az utóbbi körülmény sze- génységi vagy helyhatósági bizo- nyítvánnyal igazolható.

Jul. 1-éntul beérkező folyamod- ványok nem vétetnek figyelembe. Arad, 1917. június 16-án.

A városi tanács.

6458—1917. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvény- hatóságának üresedésben lévő és a legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás útján beöltendő VIII. fizetési osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lskbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot bir- cetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1888. évi I. t.-c. 3. §-ában előírt képesítéssel rendelkezőknek, hogy képesítésüket igazoló okmá- nyokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága- hoz címzett kérvényeket a biva- talos órák alatt f. évi június 7-ig bezárólag hivatalomban nyujtsák be. A város szolgálatában nem

11900—1917.

Hirdetmény.

A m. kir. Miniszteriumnak a lenfonai és lenkócfonai készletek, továbbá a len- és féllenszövetkészletek bejelentése, valamint feldolgo- zása és forgalombahozatalának újabb szabályozása tárgyában kelet- 299—1917. M. E. sz. rendelete nyomán közzhírni teszem, hogy min- dennemű (nyers, fehéritett, vagy festett) egyszerű vagy cernázott len és lenkócfonal, mindennemű lenvarrócserna, mindennemű len és féllenszövet, len és féllenszövetekből készült mindennemű konfekcionált cikkek, mindennemű egyéb, tisztán lenfonából készült cikkek bejelentendők. Mindazok, akik a fenti árukat iparüzemben előállítják, felhasználják, feldolgozzák, az ily áruk raktáralkabban lévő készletei- ket f. hó 31. napjáig, szüntul pedig újabb intézkedésig két havonként a Lenipari bizottság útján (Budapest V., Mária Valéria-utca 12. sz.) a kereskedelemügyi miniszternél jelentésk be.

Ki vannak véve a jelen rendeletben a feldolgozás, kikészítés és forgalombahozatal tekintetében megszabott korlátozások alól: a ma- gánosok birtokában lévő, saját házi használatukra szánt készletek, azok a készletek, amelyek a katonai igazgatástól, valamely osztrák- magyar miniszterium, a horvát-szlavon országos kormánytól, vagy a bosnyák-hercegovinai országos kormánytól nyert rendelkezések teljesíté- sére szükségeseknek.

Aki a jelen rendeletet megszegi, vagy kijátsza, az — amennyi- ben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — ki- hágást követ el és hat hónapig tartható elzárással és kétszer koron- njaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. — A m. kir. miniszte- riumnak 1432—1916. M. E. és 1438—1916. M. E. számú rendelete, valamint a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 77,718—1916. sz. rendelete a jelen rendelet életbelépésével hatályát veszti, a hatályuk alatt keletkezett jogviszonyokra és elkövetett kihágásokra azonban ezentul is alkalmazást nyernek. — az 1439—1916. M. E. számú ren- delet 1. §-a alá eső cikkek közül azok, amelyek a jelen rendeletben nincsenek megemlítve, vagyis a lenkóc, valamint a kikészített len és lenkóc nem esik a jelen rendeletben megszabott bejelentés alá, ezen cikkek készleteinek időszakos bejelentésére nézve a 3381—1916. M. E. számú rendelet irányadó.

Arad, 1917. május hó 29-én.

Gröen, főkapitány.

álló pályázók egészségi állapotuk- kat hatósági tisztviselői orvosi bizo- nyítvánnyal tartoznak igazolni. Arad, 1917. június hó 19.

Varjassy, polgármester.

866—1917.

Újabb felhívás az adóró közönséghez.

ismételve felhívom mind- azok, kik a III. és IV. oszt. kére- seti és haddij adóra vonatkozó vallomásaikat a már közzétett ha- táridőben be nem adták, hogy ezt a vallomásaikat 8 nap alatt any- nyival inkább adják be, mivel el- lenkező esetben adójuk a körvény- ben meghatározott súlyos követ- kezmények terhe alatt — hivatal- ból fog megállapíttatni.

Kelt Arad, 1917. június 18-án.

A városi adóhivatal.

Ajánlok azonnali szállításra Eczetsav pótléket 30 kilós balonokban.

Kristálysódát, szobaseprút, konserv kávét, (pergament), hólyagpapírt, légyfogót, raf- fiat, svéd gyufát, baberlevelet.

Rosenberg József

Körvénytékileg bejegyzett kereskedelmi és áruügynöksége Aradon. 4144

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervéyes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.12

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.23
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.43

Aradról Brádra érkezik:
Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:
Reggel 8.26

Aradról Pankotára érkezik:
Délelőtt 9.54

Pankotáról Aradra indul:
Délután 2.13

Pankotáról Aradra érkezik:
Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 8.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 6.10
Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 6.00
Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Mányházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00
Mányházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcából vakító fehérre varázsolja és eltüntet min- denféle arctisztatlanságot. Ara egy tégelynek 2— K.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki, otthon készíthet 1 adag CITRAS-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk.
Minden szó hirdetés ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkevesebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
*Hirdetéseket délután 1/6 óráig veszünk fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti atájkában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

31 éves,
tisztességes özvegy nő, házasság céljából ismeretséget kötne tisztességes iparos emberrel. Levelet „Bájos” jellegre a kiadóba kér. 4215

Levelezés.

„Körös”
jellegre levél van a kiadóban. 4221

Alkalmazást keres.

Fiatal vegyeskereskedő segéd
állást keres. Cim Dán Aviron kereskedő-segéd, Stmánd, Aradm. 4212

Im háziúrnak orvosa
Fräulein sucht Stelle zu Kindern. Adr. Thököly Imre-gasse No. 11. stückwärts im Hofe. 4229

Urulóány,
némi gyakorlattal, üzletbe, hódába, vagy hasonló alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4204

Alkalmazást nyer.

Gyakornoknak
4 középtisztot végzett, jó családból való fiú felvétetik. Vojtek és Weisz. 4219

Fräulein I
Suche für 1. ten Juli zu 3 grösseren Kinder ein sehr bescheidenes deutsches Fräulein, welches auch im Haushalt mitarbeiten kann. Andrassy-tér 20., II. em., 18. ajtó. 4222

Gyakorlott
Stenográfus, jó kezdés fizetéssel keres. lehetőleg pálinka szakmából. Klein és Löwy cég, Petrócsény. 4111

Fiatal segédet
keresek vegyeskereskedésem részére. Reisz József, Alsósimánd. 4189

Kiadó lakás.

3 elegánsan berendezett
egybenyitott utcai szoba, azonnal kiadó. Andrassy-tér 20., II. em., aj. 14. 4224

Vétel és eladás.

Zongora
teljesen új, angol szerkezet, eladó. Cim: Szabadság-tér 21. Zeneconservatórium.

Magas gyermekszék,
Thonet gyártmány, egy fogással, kerekken járó, kis asztalla és székke is átalakítható, kéz alatt eladó. József főherceg-ut 14., I. emelet, ajtó 3., bejárat Luther-tér felől. 4216

Fényképező készlet
filmfelvételre is alkalmas, 9x12, az összes mellékfelszereléssel, 250 koronáért eladó. Lyceum, zémiat laboratórium, naponta 8-10 óra közt. 4222

Notes
Penkala-íron, tölte-tolszár, Nick Carter sorozat kapható Knieser L. „Minerva” könyvkereskedésben, Dobó-utca 1. szám, telefon 791. szám. 4179

Kerékpár
szabadonfutó jökarban levő eladó. Thököly Imre-u. 4. 4225

Hintaszék
jó állapotban levő, megvételre keresek. Cim a kiadóban. 4230

Veszek
nyers borkövet minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad, Bercsényi Miklós-utca-39. Telefon 194. sz. 3555

Sürgösen
becserélek és veszek aranyat a legmagasabb áron. Brandes, órás és ékszerész, József főherceg-ut 12. sz. 3951

Tenyészbika,
eredeti simmenthali közvetlen ivadéka, caikók és 10 drb. használható szekér eladó. Bacsoni Kálmán, Felsőskerek. 4153

6 koronáig
fizet egy gramm aranyért Brandes órás-és ékszerész Arad, József főherceg-ut 12. sz. 4197

Zongora
eladó vagy pianinóért elcseréltetik. Cim a kiadóban. 4207

Szezilősző
részére alkalmas 2 drb. 28 m. hosszú, 6 m. széles cseréppel fedett szőlő tölgyfa oszloppal, szabad kézből eladó. Weisz Vilmosnál, Körösbökény. Telefon 14. 4205

Cigaretta hullévek
elsőrendű minőségűek kettős és hármas számban igen nagy választékban kaphatók Deák Béla könyv- és papírkereskedésében Arad, Forray-utca. 871

Kereszmborendesés,
szék, asztal, üveg, pohár stb. kámból visszamaradt árucikkek, továbbá Szent István-utca 4. számú ház eladó. Értekezni Kelemen-tér 6., I. em., aj. 17. 4181

Ingatlan.

A város
egyik legszebb utcájában lévő magán-ház 800 □-si beltelekkel, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban 4208

Variassy József-utca 9 sz.
kisebb bérház eladó. 4227

Oktatás.

Javító
vizgára elfogad okl. tapasztalt tanítónő elemi és középtisztokai tanulókat bármely tantárgyból. Perfect német. Értekezni lehet július 5-étől. Andrassy-tér 7., I. em., ajtó 6. 4214

Üzletek.

Egy rég leendő
vegyeskereskedés, Italmérés és trafik engedéllyel eladó. Értekezni Weisz Jakab-nál, Világoson. 4218

Különbéle.

Ott maradt
a reggeli villanyosban egy zöld horgolt gyöngy ridikül, pénzcsészény, arany nyaklánc és egyéb jegyzékekkel, becsületes megtaláló kereti Vadász-kürt portásának átadni. 4220

Motorkét,
vagy gőzekét keresek 400-800 hold föld felszántására. Ajánlatokat Salovák; Temesvárt, u. p. Temesvári címre kérek. 4113

Használt

ó l o m
megvételre kerestetik

Cim a kiadóhivatalban.

Nyomatott az Aradi Nyomda R.-T. rotációs gépen. Kiadóhivatalban: Aradi Nyomda R.-T.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 5:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:43

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 3:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58

31529—1917. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a 11. F. sz. német katonai kórház, mely a Teleky-utca 27—28. sz. a. lévő gör. kel. román leányiskolában volt elhelyezve, Aradról való eltávozásakor ezen intézet udvarán egy ismeretlen egyéntől kikölesztő szekeret hagyott hátra.
Felhívom a szekér tulajdonosát, hogy tulajdonjogát hivatalomnál 1 év és 1 nap alatt igazolja, mert ellenkező esetben a szekér mint gazdátlan, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Arad, 1917. június hó 18-án.

Green, főkapitány.

Gyógyászat.

Hehs Vasas elixirjére.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, léz. általános gyengeség ellen. Páratlan vértisztító és vértápláló, biztos óvszer malarikus fertőzések- és minden fertőzőből eredő meg-betegedés ellen egy felnőt-teknek, mint gyermekeknek. Ára 4.— kor. Hehs gyógyszerár., Földes gyógyszerár. 12

Az anjel

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs—Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár., Hehs gyógyszerár. 12

Az Anusol

aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemorhoidal-kupok, azonos összetételűk folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár., Hehs gyógyszerár. Arad. 12

5-6 tányér leves 24 fill.

„Bergmanna” husizú leves,

teljesen pótolja a husleves, tartalmaz: Julienne, szárított zöldséget, cartioit és gombát. —: 1 csomag (5-6 tányér levesnek elegendő). Ára 24 fill.

Tömegélemezőknek előnyös külön ajánlatok

Mindenütt kapható!

Képviselet: 4227

László B. Jenő,

Arad, Kazinoy-utca 2. szám.

6689—1917. bjh. szám.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhirre teszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműeket éjjel a földéről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében fűszágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Erő vagy leartott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik. A szérús helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végék között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendő készletben tartani köteles.

Gőzerő átal (lokomobí), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek fizetésénél egy kifogástalanul zároló horgonybádogból vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve köteles tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszardoboz már volna készletben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használatára céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említetteknél egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépénél, valamint az asztagok között dohanyozni tilos. A géptulajdonos a cséplőgépénél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyszintén a szeckavágó gépénél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédsegélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jogutódainak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban, végül Poltura városrészben a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kazal és az ezt környező épületek köz: legkevesebb husz méter üres tér marad több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Green, főkapitány.